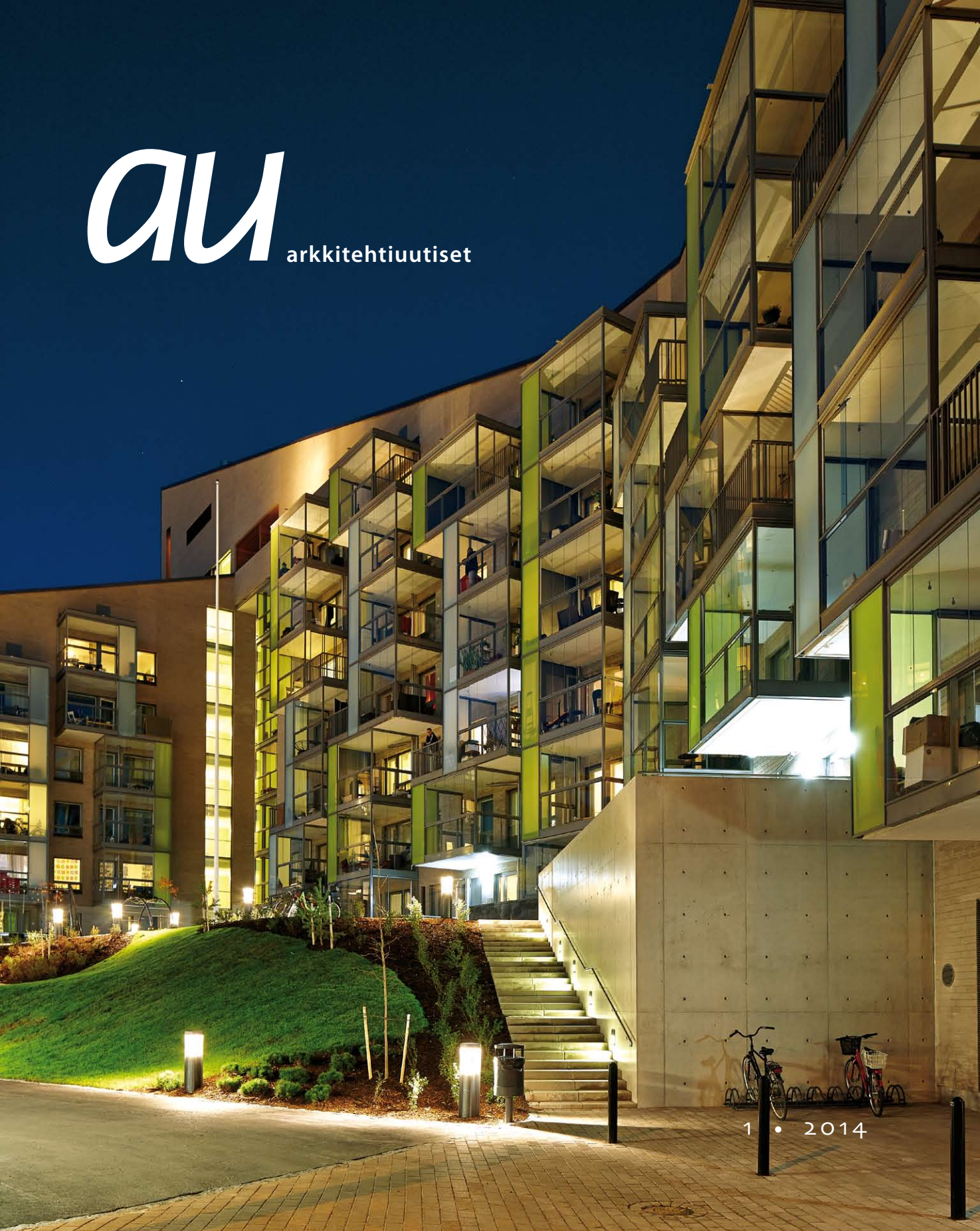

au arkkitehtiuutiset

/PREMIUM/

UUSI TYYLIKÄS KEITTIÖSARJA VAATIVAAN MAKUUN

Premium on HTH:n aivan uusi laadukas keittiösarja. Premium-tuotteille on tunnusomaista korkea laatu pienimmissäkin yksityiskohdissa sekä hienostunut, muista erottuva design. Premium-sarjan keittiöissä on käytetty mm. pyöristettyjä kulkimia, huolellisesti valikoitua viilua, täyspuisia laatikoita ja kulutusta kestäviä maalipintoja – vain muutamia Premium-sarjan erityispiirteitä mainitaksemme. Tule käymään osoitteessa **hth-keittio.fi**

ATHENA CIRCLE

ELÄMÄSI TÄRKEIN HUONE

Pakottaako laki suunnittelijan luovuttamaan?

PÄÄKIRJOITUS

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisarvioinnin kahden vuoden urakka on valmis. Ympäristöministeriön arviointiraportti alustavine lain uudistamis- ja jatkoselvitystarpeineen luovutetaan pian asuntoministeri **Pia Viitaselle**.

SAFAn jäsenistön kannalta arvioinnin tulokset ovat kiinnostavia. Johtopäätöksissä todettiin esimerkiksi, että ammattitaito ja osaaminen luovat pohjan voimavarojen käytölle ja suuntaamiselle. Tämä edellyttää toimivaa alan perusopetusta ja täydennyskoulutusta. Erikseen on syytä selvittää kaavojen laatimisen ja ohjaamisen parissa toimivien pätevyysvaatimuksia.

Myös suunnittelijoiden ja työnjohdon kelpoisuuden arvioinnissa olisi tutkittava, millaisia edellytyksiä valtakunnalliseen pätevydentoteamisjärjestelmään siirtymiselle on.

Arvioinnissa päädyttiin tulokseen, että rakennusvalvontaa tulisi uudistaa siten, että rakennusvalvontatoimi koottaisiin nykyistä suuremmiksi alueelliseksi yksiköiksi ja tehtävät määriteltäisiin laissa ja asetuksessa tarkemmin. Toiminta katettaisiin täysimääräisesti lupamaksuilla. Samassa yhteydessä rakennusvalvontahenkilöstön pätevyysvaatimuksia tulisi selkeyttää.

Lisäksi esimerkiksi kilpailun toimivuuden edistämisen näkökulma sisällytetään maankäyttö- ja rakennuslain eri kohtiin, aluearkkitehtitoiminnan merkitys tunnustetaan, kaavoituksensa hyvin hoitavien kuntien ely-ohjausta löyhennetään ja opasmateriaalia uusitaan.

Hyvää ja parempaa suunnittelua

Arviointi nosti esiin monia SAFAn tavoitteisiin liittyviä asioita. Arvioinnin seurantar ryhmän jäsenenä täytyy todeta, että luonnollisesti paljon intohimoja herätti suunnittelun edellytysten romuttaminen.

Kerran piirretty kerrostalo tulisi saada pystyttää tontille kuin tontille missä tahansa Suomessa. Joillakin kunnilla on rakentamisen ja ympäristön laadun suhteen kunnianhimoisempia tavoitteita kuin toisilla. Tämä ei kaikkien mielestä käy. Toivottiin, että lailla estettäisiin paremman suunnittelun edellyttäminen.

Syylisiä etsivän väittelyn sijaan tarvitaan lisää tietoa. Tarvitaan esimerkkejä tyylikkäästi kustannusohjatuista hankkeista ja kumppanuuskaavoista alan lehtiin, verkkosivuille, seminaareihin ja muille areenoille.

Tarvitaan lisää rohkeutta, ideoita ja luottamusta uusiin ja laajempiin kokeiluihin. Mikä vaikutus milläkin ratkaisulla on ollut asujaan? Miten on perustellusti luovuttu jostakin ja samalla saatu lisäarvoa toisaalle? Esimerkiksi kuntien poikkeamistoimivallan lisäämistä koskeva kokeilu on onnistunut palautearvioinnin mukaan hyvin.

Lakitekstiä lukiessa ja käytännön kaavoitustyössä tuntuu aika ajoin siltä, että hyvän kaavan luullaan syntyvän mielipiteistä ja selvityksistä. Arviointityössä teki mieli aina uudelleen penätä, eikö kaavojen siis enää tarvitsekaan perustua hyvään suunnitteluun.

Erästä asiasta olen näin ollen erityisen iloinen. Arvioinnin johtopäätelmien mukaan kaavojen selvityksiä ja vaikutusten arviointeja koskevaa säännöstä tarkistetaan siten, että korostetaan kaavojen perustumista hyvään suunnitteluun ja sen edellyttämiin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin. Tällä halutaan kohdentaa selvitykset entistä paremmin niihin kysymyksiin, joita kaavoissa ollaan ratkaisemassa.

Vaikuttamistyö jatkuu, SAFAn mission mukaisesti.

Leena Rossi
varapuheenjohtaja

Stockholm Furniture & Light Fair 2014

New design, big ideas and profitable meetings

Brand-new arrivals of furniture, the latest lighting design, innovative solutions, important meetings and hot trends. Don't miss out when 750 companies present their new products. It's the opportunity of the year to get inspired, meet new contacts and do good business.

See you at **Stockholm Furniture & Light Fair 2014** – the world's largest meeting place for Scandinavian furniture and lighting design – from **February 4th – 8th**. Welcome to Stockholmsmässan during Stockholm Design Week.

stockholmdesignweek.com

northernlightfair.com

stockholmfurniturefair.com

Northern
Light
Fair™

Stockholm
Furniture
Fair®

4-8 February 2014

Stockholmsmässan

au 1 | 2014
arkkitehtiutiset

Ilmestyy: vko 5 12 numeroa vuodessa
66. vuosikerta ISSN 0044-8915
Aikakauslehtien liiton jäsen
SAFA:n, MARK:n, ATL:n ja SUM:n
uutis- ja tiedotuslehti

Julkaisija:
Suomen Arkkitehtiiliitto –
Finlands Arkitektförbund ry. SAFA
Runeberginkatu 5, 00100 Helsinki
puh. 09 584 448 | fax 09 5844 4222
au@safa.fi | http://au.safa.fi

Päätoimittaja:
Paula Huotelin
paula.huotelin@safa.fi
puh. 09 5844 4224

Toimitussihteeri ja taitto:
Anne Haatainen
anne.haatainen@safa.fi
puh. 09 5844 4213
Avustaja: Riina Behl

Lehtitilaukset ja osoitteenmuutokset
TILAAJAT: julkaisut@safa.fi
puh. 09 5844 4221
JÄSENET: jäsenasiat@safa.fi

Ilmoitusmyynti:
Media Bookers, puh. 09 8869 0002,
puh. 050 60 330 | fax 09 8869 0009
jarmo.valtonen@mediabookers.fi
www.mediabookers.fi
Ilmoitusaineiston jättöajat: http://au.safa.fi

Paino: Vammalan Kirjapaino Oy

Ilmestymisajat:		
Nro	Aineisto	Ilmestyy
2/2014	27.1.	26.2.
3/2014	3.3.	26.3.
4/2014	31.3.	23.4.

Kansikuva: Rakentamisen Ruusun sai
ATT:n vuokra-asuntokohde Harjannetie 44
Viikinkimäessä. Arkkitehtitoimisto
Hannunkari & Mäkipaja, vuosi 2013.
Kuva Mikael Linden.

3 **PÄÄKIRJOITUS** Pakottaako laki suunnittelijan luovuttamaan?
Leena Rossi

6 **HAASTATTELU** Muotoilumaailman irvileuka Tatu Ahlroos

10 **KOULUTUS** Rakennusarkkitehtikoulutus: uhka vai
mahdollisuus? Janne Pihlajaniemi

15 **TAPAHTUMAT**
15 **Arkkitehtuurin tiedotuskeskus vahvasti verkkoon** Tiina Valpola
16 **Kaupunkitilasta ja väliaikaisuudesta** Kaarin Taipale
18 **Italia ja pohjoiset kaiut** Netta Böök ja Miia Perkkiö

20 **KIRJAT** Kuplivasti muotoilusta Tarja Nurmi

24 **KOLUMNI** Suunnittelukilpailuja parkkipaikoilla Kaarin Taipale

26 **KILPAILUT**
26 **Kova kärki Suomen-osakilpailussa** Henna Kjisik ja
Sanna Meriläinen
30 **Suomalaisarkkitehdit voittivat Norjassa**

32 **HENKIÖ** Suomalaisuuden sanansaattaja Yhdysvalloissa

33 **LIITTOVALTUUSTO** Asiaa asumisesta vuonna 2014
Päivi Virtanen

36 **OSASTOJEN KUULUMISIA** Arkkitehtuurivalokuvia
Tiltu Nurminen

40 **MARK** Katse maisema-arkkitehdin työn kehittämiseen
Arto Kaituri

42 **ATL** Hintakilpailu kuluttaa Vesa Juola

44 **MUISTOKIRJOITUS** Kari Uusiheimala 1947–2013
Tuomo Siitonen

16

33

MUOTOILUMAAILMAN IRVILEUKA

Viime vuonna Vuoden graafikko -tittelillä palkittu graafinen suunnittelija ja kuvittaja **Kasper Strömman** on yksi tulevien Arkkitehtipäivien puhujista. Strömman ruotii muotoilun kenttää ja aikamme ilmiöitä suosituksessa *The Kasper Stromman Design Blogissaan* ja *Kasper Strömman Illustrated Design Encyclopaedia* -oppaassaan. Tyyli on lempeän ivallinen.

TATU AHLROOS

”

LOGOSUUNNITTELUSSA EI VALITETAVASTI TUODA SELKEÄSTI ESIIN YRITYKSEN LUONNETTA JA IDEAA, VAAN HYVÄNNÄKÖINEN MUOTO VAILLA SUBSTANSSIA RIITTÄÄ.

Kasper Strömmanin blogissa lempeä iva osuu ympäröivän maailman kummallisuuksiin muotoilua ja suunnittelua säästämättä.

Strömmanin kolmikanta koostuu oivaltavasta visuaalisuudesta, huolitellun huolimattomasta huumorista ja pinnan alla lymyvästä asiallisuudesta. Etenkin Fluxus-tuotteita markkinoivan Kasper Strömman Exclusive Webshopin kautta Strömman haastaa ihmisiä kuin **Marcel Duchamp** aikoinaan taidegalleriaan sijoitetulla urinaalilla.

Strömman on itsekin aikanaan pyrkinyt opiskelemaan arkkitehtuuria.

– Minulla on tapana miettiä joskus itseseni asioita, ja tämä tulee heijastumaan Arkkitehtipäivien esityksessäni. Tarjoan valtavan hyvän show’n, eikä kukaan tule pettymään, Strömman lupaa.

Olet eri kaupunginosien todellista luonnetta esittelevissä T-paidoissa onnistunut sitomaan arkkitehtoniset, henkiset ja banaalit elementit iskeväksi graafiseksi symboliksi. Etenkin Merihaka-paidassa on kiteytetty osaavasti alueen alkuperäinen visio. Minkä rakennuksen tai muun arkkitehtonisen elementin valitsisit kuvaamaan koko Suomea?

– Siinä olisi pakko olla homeinen rintamamiestalo kuvastamassa jälleenrakentamista ja unelmaa omakotitaloasumisesta. Toisaalta myös kolmikerroksinen betonielementtitalo muutaman männyn ympäröimänä olisi osuva. Asuntojen myynti-ilmoituksissa mainostetaan usein, että luonto on lähellä, jos pihassa on vähän ryteikköä. Ihmisille myydään luontoidylliä, vaikka kyseessä olisi kurja haja-asutusalue. Mielenkiintoista on myös, pitäisikö kolmikerroksiseen rakennukseen rakentaa hissi väestön ikääntyessä.

Merihaka-paita on ollut menestys. Merihakahan on itsessään paikkana mielenkiintoinen.

Minkä rakennetun rakennuksen olisit halunnut suunnitella?

– Iglun. Se on toimiva ja yksinkertainen rakennelma.

Mitä rakentamatonta rakennusta et olisi halunnut suunnitella?

– Tulee mieleen Kekkosen muistomerkkilipailussa toiseksi sijoittunut ehdotus, vaikka se tosin ei ollut rakennus vaan tietynlainen rakennelma. Monumentissa Kekkonen oli hyvin suuri ja Sylvi hyvin pieni. Tämä on arvoasetelma, joka on hyvin outo ja hämmentävä nykyaikana.

Mainitse ensimmäinen fontti, joka sinulle tulee mieleen seuraavista sanoista:

Jumala

– Trajanus. Keisari Trajanuksen kunniaksi kiveen hakattujen kirjainten mukaan tehty fontti.

Arkkitehti

– Avant Garde. Likellä Bauhaus-koulun virallista fonttia.

Graafikko

– Helvetica. Fontti, joka ei ärsytä ketään. Katsoin siitä kertovan elokuvan. Se oli tylsin koskaan näkemäni dokumentti.

Pokkasit menneenä vuonna Vuoden graafikko -palkinnon. Millä tavoin saamasi tunnustus on muuttanut sinua ihmisenä? Kuinka luulet paluun arkeen onnistuvan?

– Olenkin jo blogissani avautunut suuresta tyhjyydestä, johon nyt putoan. Haluaisin saada vertaistukea esimerkiksi menneiden vuosien missejä haastatteleamalla ja kerätä ympärilleni ihmisiä, jotka ovat olleet jotain mutta enää eivät ole mitään.

Olet demokratian nimissä antanut muillekin mahdollisuuden kutsua itseään Vuoden graafikoiksi myymällä kyseisellä tittellillä varustettuja paitoja. Kuinka monta on mennyt kaupaksi ja voiko lukumäärästä päätellä jotain suomalaisen graafisen suunnittelun tilasta?

– Niitä on myyty kaksi kappaletta ulkomaille. Paitaa on kylä kopioitu runsaasti. Olen löytänyt ainakin viisi nettikauppaa, jotka myyvät siitä tehtyjä kopioita ympäri maailmaa. Ovat varmaankin myyneet runsaasti, sillä oman sivuston kautta hinta on korkeampi.

KUKA?

- > Kasper Strömman (s. 1974)
- > Grafinen suunnittelija, Lontoon Camberwell College of Arts
- > Vuoden graafikko 2013
- > Blogisti Design Blogissa
- > Kuvittaja, kuvittanut mm. useita lastenkirjoja
- > Töitä monissa koti- ja ulkomaisissa näyttelyissä
- > Graafisen suunnittelun stand-up-koomikko, katalysaattori, ideanikkari, kyseenalaistaja

Tapasin kerran ranskalaisen kuvittajan, jonka mielestä Suomessa ei vaikuttanut olevan päteviä kuvittajia ja graafikoita. Suomalaiset graafikot tekivät hänen mukaansa kuvitusta, joka soveltuisi paremmin kankaiden painokuvioiksi kuin kirjojen sivuille. Mikä on oma näkökulmasi suomalaiseseen graafiseen suunnitteluun ajtiopaikalta katsottuna?

– On fakta, että graafinen suunnittelu ei elä nyt kultakautaan. Nykyään on niin paljon tarjontaa, että siihen mahtuu paljon kaikkennäköistä: prosentuaalisesti yhtä paljon hyvää ja huonoa. Kuvituksessa tilanne on paljon parempi. Sitä vääristää kuitenkin *Helsingin Sanomien* huono, avustajien oikeuksia rajoittava sopimus pohja, jota monet eivät suostu allekirjoittamaan. Parhaimmat kyvyt eivät siis enää lähde kuvittamaan sanomalehtiä, vaikka sitä kautta ihmiset tutustuvat yleensä kuvituksiin. Toisaalta en tunne monta alle viisikymppistä, jotka lukevat Hesaria.

Kansainvälinen läpimurto takaa tietenkin paljon näkyvyyttä ja kunniaa. Mutta jos ajattelen esimerkiksi Angry Birdsä, niin tyylillisesti se on hyvin anonyymi ja voisi olla mistä päin maailmaa tahansa.

Kuvituksen tila on huomattavasti parempi kuin graafisen suunnittelun, mutta tekijät eivät välttämättä osaa myydä osaamistaan tai pysty tekemään niin.

Blogistasi ja muotoiluoppaastasi ei ole pitkä matka edesmenneeseen Pahasika-lehteen. Päätoimittaja Markku Pareskoi totesi lehden kuoppaamisen yhteydessä vuosituhatosen vaihteessa, että maailma, jota lehti parodioi, on muuttunut todelliseksi. Esimerkkinä tästä hän mainitsi, että aikuiset ihmiset suunnittelevat työkseen pelejä matkapuhelimiin. Voisi olettaa, että Midaksen-kosketuksesi perustuu kulutusyhteiskunnan postmoderniin dilemmaan: emme tiedä, mikä meitä pommittavassa mediatulvassa on asiallista ja mikä huumoria.

– Lehden lopettamisen perustelu kyseisellä seikalla on vain laiskuutta. En usko, että maailma on nyt hauskempi kuin *Pahkasian* aloittaessakaan, jos maailma nyt ylipäättään on erityisen hauska.

En pyri pelkkään läpäisemiseen, vaan sanomassa pitää olla substanssia. Jos asiat esitetään hauskaasti – totuuden siemen mukavuuden viittaana puettuna – viesti otetaan paremmin vastaan. Jokin balanssi on kuitenkin oltava.

Olet kertonut viljeleväsi kritiikin sijaan mieluummin positiivisuutta. Tämä istuu hyvin mahdollisesti vireillä olevaan muutokseesi graafikosta elämänviisausguruksi. Kuinka toivoisit oppiesi ja visiosi konkretisoituvan ihmisten elämässä?

– Perinteisesti gurujen suurin päämäärä on saavuttaa taloudellista hyötyä. Tarkoitukseni olisi siis kanavoida levittäjäni hyvä olo takaisin itseeni rahallisesti. Asian rehellinen esiintuominen on todiste korkeasta moraalistani. Se sopii hyvin tavoitteeseeni tulla profeetaksi ja moraalisesti esikuvaksi.

Nykyajan tekninen kehitys, joka kulminoituu sosiaaliseen mediaan, edesauttaa luontevasti kaskujen ja vitsien leviämistä. Jos et kirjoittaisi blogia, missä ja kuinka antaisit huumorisi kukkia?

– On vaikea kuvitella, mitä ihmiset tekivät ennen blogeja – lähettivät varmaan kirjeitä. Ilman blogiani en olisi varmaan millään tavalla hauska missään. Seuraan monia stand up -koomikkoja, jotka ovat aktiivisia Twitterissä ja heittävät sinne sopivia one-linereita. Tämä nostaa rimaa kaikilla.

Pyrin alun perin blogini kautta saamaan sarjakuviani näkymille, koska ei niitä kukaan oikein missään nähnyt. Yritin lähettää niitä ympäriinsä, mutta ketään ei kiinnostanut. Nyt on vuorostaan minikiinnostusta näkyvissä. Ei minua Arkkitehtuuripäivillekään olisi varmaan muuten pyydetty.

Tärkeää on myös instant feedback: kiitos siitä, mitä on tehnyt. Koska välineet ovat yleisesti saatavilla, kaikki ovat myös demokraattisesti samalla tasolla.

Jotkut elävät bloggaamisella, etenkin muotiblogien pitäjät. Minä olen kuitenkin aikuinen mies, ja se osasto ei minulta onnistuisi.

Tatu Ahlroos
Sisustusarkkitehti SIO / TaM

Kasper Strömmanin blogi: kasperstromman.com

28. – 29.3.2014

Julien De Smedt
Arkkitehtitoimisto JKMM
Kasper Strömman
Partanen & Lamusuo
Verstas Arkkitehdit

Rakennusarkkitehtikoulutus: uhka vai mahdollisuus?

JAAKKO KALLIO-ROSKI

Neljä ammattikorkeakoulua sai joulukuussa luvan rakennusarkkitehtikoulutuksen aloittamiseen. Se herättää kysymyksiä mutta pakottaa myös pohtimaan, millaisia uusia mahdollisuuksia tilanne tarjoaa.

Helsinkiläinen Metropolia, kuopiolainen Savonia ja Oulun ja Tampereen ammattikorkeakoulut saivat opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) joulukuisella toimilupakierroksella mahdollisuuden käynnistää uudelleen rakennusarkkitehtien koulutus.

Päätös lienee mieluisa sekä ammattikorkeakouluille että koulutuksen käynnistämistä ajaneille ammattijärjestöille ja rakennusteollisuudelle. Näiden äänestyspotentiaali riittää asian poliittiseksi perusteluksi. Nykyisten arkkitehtikoulujen edustajia ei rakennusarkkitehtikoulutusta valmistelleeseen työryhmään huolitettu. Pienenä lohtuna suotiin kuulemistilaisuus ja lausuntomahdollisuus.

Arkkitehtikoulujen yhteisesti lausuttuna toiveena oli uuden koulutusalan perustamisen sijasta kehittää nykyistä, yliopistouudistuksen pyörteissä kamppailevaa arkkitehtikoulu-

tusta. Peräänkuulutettiin myös kattavaa selvitystä koko suunnittelualan koulutustarpeesta, jotta olisi voitu arvioida, onko uusi koulutusala ensimmäinen tarvittava toimenpide.

Tähän ei löytynyt intoa. Se herättää aluksi ihmetystä ja närkästystä ja hetken päästä tukun kysymyksiä. Olisi epäilua olla nostamatta niitä esiin. Toisaalta olisi kapeakatseista jättää pohtimatta, sisältyykö synnytettyyn tilanteeseen myös mahdollisuuksia.

Päällekkäisyyttä tai rinnakkaisuutta

Mikäli koulutus käynnistyy maksimilaajuudessaan kaikilla neljällä paikkakunnalla, tämä tarkoittaa nykyiseen arkkitehtikoulutukseen verrattuna jopa hieman suurempaa opiskelijoiden sisäänottomäärää. Ensimmäinen kysymys onkin: löytyykö uuteen koulutukseen riittävästi halukkaita ja kyvykkäitä opiskelijoita? Tilannetta voidaan arvioida tämänhetkiseen arkkitehtikoulutukseen pyrkivien hakijoiden näkökulmasta.

Viime vuosina vain yksi kahdeksasta hakijasta on voitu hyväksyä tavoittelevaansa opiskelupaikkaan yliopiston arkkitehtikoulutuksessa. Periaatteessa olisi siis mahdollista, että seitsemästä rannalle jääneestä yksi saisikin mahdollisuuden aloittaa rakennusarkkitehtiopinnot ammattikorkeakoulussa.

Asian estää ainakin kuluvan vuoden opiskelijavalinnoissa se, että arkkitehtikoulujen ja ammattikorkeakoulujen pääsykokeet ajoittuvat samoille päiville. Pyrkiminen molempiin opintajoihin on mahdotonta. Tilanteen ratkaiseminen on ensimmäinen mahdollisuus, mikäli siihen ilmenee jatkossa molemmipuolista halua.

Muutama kysymys kuitenkin mutkistaa tätä mahdollisuutta: Toivotaanko uusilta rakennusarkkitehtiopiskelijoilta sittenkään samoja ominaisuuksia, kiinnostuksen kohteita ja lahjakkuutta kuin nykyisiltä arkkitehtiopiskelijoilta? Halutaanko heitä kouluttaa samojen oppimistavoitteiden mukaisesti?

Rakennusarkkitehtikoulutusta valmistelleen työryhmän muistiossa määritellään tavoitteeksi synnyttää ”monipuolista ja käytännönläheistä suunnitteluosaamista, jota koulutusjärjestelmämme ei nykyisellään tuota”. Vaikuttaisi siis siltä, että rakennusarkkitehdin ja arkkitehdin koulutuksen tavoitteissa on eroja.

Tämä, jos mikä, herättää kysymyksiä: Eikö nykyinen arkki-

tehtikoulutus olekaan riittävän monipuolista tai käytännönläheistä? Mitä se sitten on, turhaa taiteiluako? Se, miten vuotta lyhyempi rakennusarkkitehtikoulutus voi vastata tavoitteeseen, herättää epäilyksiä, samoin kuin se, millä resursseilla huutoon vastataan. OKM:n toimiluvat mahdollistavat neljälle ammattikorkeakoululle koulutuksen järjestämisen mutta eivät lupaa lisäresursseja. Tämän yhtälön ratkaiseminen tuntuu edellyttävän jonkinlaista taikatemppua.

Alueellista tasa-arvoa tai harhaanjohtamista

Yhdenlainen taikatemppu lienee taustalla päätöksessä uuden koulutuksen järjestävistä kouluista. OKM:n päätöksen perusteena oli järjestää koulutusta kattavasti eri puolilla maata – myös siellä, missä ei ole yliopistotasosta arkkitehtikoulutusta. Kolmea nykyistä arkkitehtikoulutuspaikkakuntaa täydentää Kuopio, joka tuntuukin järkevältä valinnalta. Itä-Suomen rakennussuunnittelijatarvetta olisi tosin voitu vielä tyylikkäämminkin korjata perustamalla sinne neljäs yliopistotasoinen arkkitehtikoulu.

Muilla paikkakunnilla aloittaville rakennusarkkitehtiohjelmille tarjoutuu ainakin teoreettinen mahdollisuus jonkinlaiseen synergiaan yliopistokoulutuksen kanssa. Suurimman ongelman muodostanee se, onko tähän tahtoa ja ennen kaikkea resursseja.

Rakennusarkkitehtikoulutuksen tavoitteeksi asetettu koulutuksen EU-direktiivin mukainen ammattipätevyyskelpoisuus tarkoittaa muun muassa sitä, että annettavan opetuksen tulee pääsääntöisesti olla arkkitehtisuunnittelun opetusta. Sitä eivät yksinkertaisesti voi antaa muut kuin samalle alalle koulutuksen saaneet.

Valmisteluvaiheessa kovin tärkeäksi koetun rakennusarkkitehti-tutkintonomikkeen ei tule johtaa harhaan koulutukseen hakeutuvia. Erityistä vaikeutta aiheuttanee esimerkiksi Oulussa se, että uuden rakennusarkkitehtikoulutuksen aloituspaikat täytyy järjestää nykyisen tekniikan alan koulutuksen kustannuksella. Nykyistä opetushenkilökuntaa ei kuitenkaan voi noin vain vaihtaa. Keitoksesta syntyy pahimmillaan arkkitehtuurilla maustettu insinööri-koulutus – jonka läpikäynyt nuori ei tosin ole pätevä insinööriin tehtäviin.

Oulussa ei tällä hetkellä, eikä luultavasti lähitulevaisuudes-

RAKENNUSARKKITEHTIKOULUTUKSEN PERUSTAMISINNOSTA VOI LÖYTÄÄ MYÖS POSITIIVISEN VIREEN.

sakaan, ole pulaa arkkitehtisuunnittelijoista vaan esimerkiksi osaavista rakennussuunnittelijoista. Siis juuri niistä, joiden mahdollisten aloituspaikkojen kustannuksella uusi rakennusarkkitehtikoulutus perustetaan. Tältä osin tehdyille koulutus päätökselle on äärimmäisen vaikea löytää järkiperustetta.

Ohuempia siivuja tai lisää kakkua

Uudet rakennusarkkitehdit tulevat koulutusta jo markkinovien oppilaitosten mukaan toimimaan rakennussuunnittelu-tehtävissä ja rakennetun ympäristön asiantuntijatehtävissä. Toimenkuvan odotetaan siis sittenkin olevan varsin samankaltainen kuin nykyisin valmistuvien arkkitehtien.

Väistämätön fakta on, että koulutuksen lisääminen lisää alan tarjontaa – edellyttäen, että uudet rakennusarkkitehdit kykenevät vastaamaan samaan kysyntään. Mikäli esimerkiksi rakennussuunnittelun kysyntä ei kasva vastaavassa suhteessa, se tarkoittaa, että taloudellista kakkua viipaloidaan jatkossa nykyistäkin ohuempina siivuinä.

Tässä skenaariossa aluksi vähenevät nykyisten arkkitehtiopiskelijoiden harjoittelupaikat, palkkakehitys hidastuu tai kääntyy jopa negatiiviseksi. Tulevien rakennusarkkitehtien ehtiessä yrittäjiksi kilpailu toimeksiannoista kovenee. Arkkitehtiopiskelijoiden ja arkkitehtipalkansaajien näkökulmasta tästä ei ilonaiheita löydy.

Nykyisten arkkitehtitoimistojen osalta alkuvaihe voi liikeloudellisesta näkökulmasta tarkasteltuna saada puolestaan jopa positiivisia piirteitä: avustavan työvoiman tarjonta lisääntyy ja kustannukset pienenevät. Varsin pian tilanne kääntyy palkkiotason laskun myötä täysin pääläelleen, erityisesti pääkaupunkiseudun ulkopuolella.

Niin taloudellisesti kuin ympäristön laadun kannalta positiivisin skenaario tilanteesta rakentuu sen oljenkorren varaan, että onnistunut rakennusarkkitehtikoulutus synnyttääkin lisääntyvän tarjonnan ohella sen ylittävää ja entistä monipuolisempaa kysyntää uusilla tehtäväalueilla. Tämä edellyttää myös arkkitehtikoulutuksen kehittymistä ja rakentavaa vuorovaikutusta koko rakennetun ympäristön alalla.

Myös suunnittelualalla on yhä mahdollisuuksia, sillä huomattavan osan nykyisistä rakennussuunnittelutehtävistä hoitavat edelleen muut kuin arkkitehtikoulutuksen saaneet. Mi-

TULEVIEN RAKENNUSARKKI-
TEHTIEN EHTIESSÄ YRITTÄJIKSI
KILPAILU TOIMEKSIANNOISTA
KOVENEET.”

käli niitä hoitaa jatkossa esimerkiksi insinöörin sijasta rakennusarkkitehti, tämä ei vie ympäristön tilaa huonompaan suuntaan. Mitä enemmän puolestaan sekä arkkitehteja että rakennusarkkitehteja sijoittuu rakennuttaja- ja tilaajapuolelle tai rakennusteollisuuden asiantuntijoiksi, sitä vähemmän heitä on kilpailemassa samoista suunnittelutoimeksiannoista. Tämä olisi eduksi niin arkkitehtien kuin tulevien rakennusarkkitehtienkin ammattiryhmälle.

Yhteistyö on tulevaisuutta

Rakennusarkkitehtikoulutuksen perustamisinnosta voi löytää myös positiivisen vireen. Vaikuttaa siltä, että arkkitehti-nimike, etuliitteellä tai ilman, koetaan veto-voimaiseksi ja kiinnostavaksi myös tulevaisuuden tekijöitä ajatellen. Arkkitehtuurin koulutusta saaneiden ihmisten sijoittuminen myös muualle kuin perinteisiin arkkitehtisuunnittelutehtäviin on positiivinen asia.

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen myötä sekä rakennusarkkitehdin että arkkitehdin toimiminen vastuullisissa rakennussuunnittelutehtävissä edellyttää aina myös työkokemusta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että uudet rakennusarkkitehdit toimivat joka tapauksessa yhteistyössä nykyisten ja tulevien arkkitehtien kanssa. Viimeistään tällöin mitataan monipuolisuuden käyttöä. Samalla nähdään, miten alan markkinat lopulta reagoivat tilanteeseen.

Jostain syystä mieleeni muistuu ensimmäisen opiskelupäiväni aikana lausuttu alan vaatimusten ja realiteettien kiteytymä, jolla eräs professori pyrki ilmeisesti synnyttämään opiskelumotivaatiota: ”Maailmalla on paljon arkkitehteja hyvinä taksikuskeina.” Taustalla oli tietysti se, että esimerkiksi monissa Euroopan maissa arkkitehteja on koulutettu jo pitkään yli tarpeen. Aika näyttää, millä koulutustaustalla tulevaisuuden Suomessa kyytejä hoidetaan.

Janne Pihlajaniemi
arkkitehti

Konsulttitoiminnan yleiset sopimusehdot KSE 2013 – keskeiset uudistukset

Konsulttitoiminnan yleiset sopimusehdot soveltuvat käytettäväksi tilaajan ja konsultin välisissä toimeksiannoissa mm. rakentamisen, tuotannollisen toiminnan sekä yhdyskuntien tutkimus-, suunnittelu- ja valvontatehtävissä. Tämä koulutus esittelee sopimusehtojen keskeiset muutokset ja antaa puheenvuoron niin suunnittelijoille kuin tilaajankin edustajille. Tilaisuuden järjestämisestä vastaavat SAFAn, RIL:n ja ATL:n yhteistyössä SKOLin kanssa.

6.2.2014 Kuparisali, Helsinki

Töölönkatu 4, 00100 Helsinki

12.15	Ilmoittautuminen ja materiaalin jako
12.45	Avaus: Uudistamishankkeen prosessi
Toimitusjohtaja <i>Vesa Juola</i>
Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL
13.00	KSE:n keskeisten muutosten läpikäynti
Määritelmät, velvollisuudet ja vastuut, veloitusten perusteet, immateriaalioikeudet ja aineiston käyttöoikeus, aineisto, viivästyminen.
14.30	Kahvitauko
14.45	Suunnittelijan puheenvuoro, käytännön vaikutukset
Toimitusjohtaja <i>Jarkko Salminen</i>
PES-Arkkitehdit
15.15	Tilaajan puheenvuoro
Tekninen johtaja <i>Ilpo Peltonen</i>
Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry
16.00	Tilaisuus päättyy

Osallistumismaksut
Jäsenhinta (RIL, SAFAn): 250 eur + alv 24 %
Muut: 300 eur + alv 24 %

Lisätietoa ja ilmoittautumiset
www.safa.fi > Koulutus tai Kirsti Tikkanen/ RIL,
kirsti.tikkanen@ril.fi tai p. 040 7433 474

Oikeudet ohjelmamuutoksiin pidätetään.

PÄÄSUUNNITTELIJAKOULUTUS 10

Pääsuunnittelijoiden pätevydentoteamismenettelyn mukaiseksi täydennyskoulutukseksi hyväksytty Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RILin, Suomen Arkkitehtiliitto SAFAn, Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL:n, Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIAN ja Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL:n yhteistyössä järjestämä pääsuunnittelijakoulutus.

KOULUTUKSEN HINTA

RIL:n, SAFAn, RIAN ja RKL:n jäsenet 3020 euroa + alv 24 % ja muut 3235 euroa + alv 24 %.

KOULUTUSPAIKKA

Hotelli Helka, Pohjoinen Rautatiekatu 23, Helsinki
Viimeinen ilmoittautumispäivä koulutukseen on **21.2.2014**.

ILMOITTAUTUMISET

www.ril.fi/koulutus/suunnittelijakoulutus

LISÄTIETOA

Kirsti Tikkanen, kirsti.tikkanen@ril.fi, 040 743 3474
Pia Selroos, pia.selroos@ril.fi, 041 528 2952

Koulutuksen suunnittelutoimikuntaan kuuluvat diplomi-insinööri **Jaakko Yli-Säntti**, hankesuunnittelupäällikkö **Jarmo Raveala**, rakennuslupapäällikkö **Solja Mäkelä**, toimitusjohtaja **Kimmo Sandberg**, toimitusjohtaja **Ahti Junttila**, koulutusvastaava **Pia Selroos**, koulutuspuolellinen **Anu Karvonen**, professori **Kari Salonen** ja kehityspäällikkö **Kimmo Liimatainen**.

OHJELMARUNKO

1. JAKSO
11.–12.3.2014
PS – Toimintakenttä
2. JAKSO
8.–9.2014
PS – Rakennushankkeessa
3. JAKSO
13.–14.5.2014
PS – Rakennushankkeessa
4. JAKSO
19.–20.8.2014
PS – Henkilökohtaiset valmiudet
5. JAKSO
16.–17.9.2014
PS – Erityiskysymyksiä

LISÄTIETOJA JA TARKEMPI KOULUTUSOHJELMA
www.ril.fi • www.safa.fi

SAFA-palkinto-ehdokkaita haetaan

Suomen Arkkitehtiliiton SAFA-palkinto jaetaan tunnustuksena maamme kunnalle tai muulle julkiselle tai yksityiselle yhteisölle, joka on toiminut esimerkiksi tavalla hyvän suunnittelun edellytysten ja tulosten aikaansaamiseksi. Palkinto annetaan toiminnasta, joka on merkittävästi edistänyt tarkoituksenmukaista ja hallittua yhdyskuntakehitystä ja hyvän elinympäristön syntymistä.

Ehdotuksia vuoden 2014 SAFA-palkinnon saajaksi voivat tehdä kaikki Suomen kansalaiset ja yhteisöt. SAFAn alaosastot ovat sääntöjen mukaan velvoitettuja tekemään ehdotuksia palkinnon saajiksi.

Ehdotuksiin tulee liittää riittävät perustiedot ehdokkaasta ja asianmukaiset perustelut. Ehdotukset tulee toimittaa maanantaihin **3.2.2014** mennessä osoitteella Suomen Arkkitehtiliitto, Runeberginkatu 5, 00100 Helsinki.

SAFA-palkinto jaetaan Arkkitehtipäivien iltajuhlassa 28.3.2014 Lahden Sibeliustalossa.

Pallasmaan kokoelmat Arkkitehtuurimuseolle

Kansainvälisesti tunnettu arkkitehti ja professori **Juhani Pallasmaa** lahjoitti joulukuussa laajan kokoelmansa Arkkitehtuurimuseolle. Kokoelmaan kuuluu useita tuhansia piirustuksia aina laajoista korttelisuunnitelmista ja yksityistaaloista huonekaluihin ja esineisiin. Monet taloista ja huviloista Pallasmaa on suunnitellut hyville taiteilijaystävilleen.

Arkkitehtuuripiirustusten lisäksi lahjoitus kattaa myös Pallasmaan näyttelysuunnitelmia Suomesta ja ulkomailta. Tunnetuimpiin näistä kuuluvat esimerkiksi *Puun kieli* (1987) ja *Eläinten arkkitehtuuri* (1995).

Arkkitehtuurimuseo ja Pallasmaa tekivät sopimuksen laajan kirjakokoelman käytöstä. Kokoelma sisältää arkkitehtuurikirjojen lisäksi edustavan otoksen taidetta ja taidefilosofiaa käsitteleviä teoksia. Kokoelma sijaitsee Pallasmaan toimistossa, mutta museon kävijöillä on mahdollisuus tutustua kirjoista laadittuun tietokantaan. Kokoelmasta voi tehdä tiedusteluja museon kirjaston henkilökunnalta. Pallasmaan kirjastoon pääsee tutustumaan arkin sopimalla käynnistä etukäteen Arkkitehtuurimuseon kirjaston kanssa.

ARKKITEHTUURIN PÄIVÄ 2014 ARKKITEHTUURI JA KULTTUURI

Maanantaina 3.2. klo 14.30-18
Musiikkitalon Black Box
Mannerheimintie 13A Helsinki

Alvar Aallon syntymäpäivänä järjestetään Helsingissä nyt kolmatta kertaa avoin Arkkitehtuurin päivän seminaari. Tilaisuudessa eri kulttuurialojen toimijat pohtivat arkkitehtuurin roolia kulttuurissa sekä kertovat omasta suhteestaan arkkitehtuuriin. Seminaari alkaa kahvituksella Black Boxin alalämpöössä klo 14.30.

PUHUJAT:

Keynote JENNY B. OSULDSEN, maisema-arkkitehti, arkkitehtitoimisto Snøhettan osakas
MARKO KIVISTÖ, arkkitehti

Lisäksi kuullaan lyhyitä puheenvuoroja juonnetun keskusteluosuuden avauksena. Keskustelijoina mm. johtaja MINNA SIRNÖ Taiteen edistämiskeskuksesta, säveltäjä ja tietokonetaiteilija OTTO ROMANOWSKI, kuvataiteilija ja arkkitehti MIKKO METSÄHONKALA ja elokuvaohjaaja JOONA TENA.

Seminaari on maksuton, ja se pidetään suomeksi ja englanniksi. Seminaarin ohjelma ja lisätietoja www.mfa.fi

Paikan tilaisuudessa voi varmistaa ilmoittautumalla <http://arkkitehtuuripaiva2014.eventbrite.com>

Järjestäjät:
ALVAR AALTO -MUSEO
ARKKITEHTUURIMUSEO
SUOMEN ARKKITEHTILIITTO SAFA
ARKKITEHTUURIN TIEDOTUSKESKUS

Arkkitehtuurin tiedotuskeskus vahvasti verkkoon

Suomalainen arkkitehtuuri saa uutta verkkonäkyvyyttä, kun Arkkitehtuurin tiedotuskeskus avaa uudistuneet julkaisukanavansa arkkitehtuurin päivänä 3.2.2014.

Suomenkielinen sivusto archinfo.fi ja englanninkielinen verkkojulkaisu finnisharchitecture.fi tarjoavat uuden mahdollisuuden tavoittaa alan toimijat ja suomalaisesta arkkitehtuurista kiinnostunut yleisö niin meillä kuin maailmallakin.

Ketterää ja toimitettua

Tiedotuskeskuksen suomenkielinen archinfo.fi-sivusto uudistuu kokonaisvaltaisesti. Blogityyppiset verkkosivut tarjoavat toimitettuja uutisia ja artikkeleita arkkitehtuurin alan tapahtumista ja ilmiöistä. Lisäksi sivuille tulee kattavat arkkitehtuuripolitiikan ja arkkitehtuurikasvatuksen tietopaketit.

Suomenkielisen sivuston rinnalla tiedotuskeskus alkaa julkaista uutta finnisharchitecture.fi-verkkojulkaisua. Blogimainen, englanninkielinen kokonaisuus on suunnattu kansainväliselle arkkitehtuuriyleisölle. Tavoitteena on rakentaa ketterästi reagoiva ja ajatuksella toimitettu julkaisu, joka kertoo suomalaisen arkkitehtuurin ilmiöistä ja kuvaa suomalaista arkkitehtuuriosaamista kansainvälisessä viitekehyksessä.

Samalla kun Arkkitehtuurin tiedotuskeskus uudistaa verkkoviestintänsä, keskuksen tavoitettavuutta ja suomalaisen arkkitehtuurin näkyvyyttä tehostetaan sosiaalisessa mediasa. Tiedotuskeskus pyrkii reagoimaan nopeasti alan uutisiin ja avaa tunnuksilla Archinfo ja Archinfo Finland uudet viestintäkanavat Facebookiin ja Twitteriin sekä Google+ ja LinkedIn-verkostoihin. Myös videopalvelu YouTube otetaan käyttöön merkittävien tilaisuuksien välittäjänä.

Yhdeksi kahdeksasta tiedotuskeskuksesta

Arkkitehtuurin tiedotuskeskus on yksi kahdeksasta suomalaisesta kulttuurialan tiedotuskeskuksesta. Tiedotuskeskuksen taustaorganisaatio on vuonna 2012 perustettu Arkkitehtuurikeskus ry, jonka jäsenet ovat Alvar Aalto -säätiö, Arkkitehtuurimuseo, Suomen Arkkitehtiliitto SAFA, Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL sekä Rakennustietosäätiö RTS. Vuoden 2013 alussa yhdistys hyväksyttiin opetus- ja kulttuuriministeriön tiedotuskeskusrahoituksen piiriin.

Arkkitehtuurin tiedotuskeskuksen vuoden 2014 painopisteitä ovat suomalaista arkkitehtuuria koskevan tiedon saavutettavuuden parantaminen, kulttuurivientiä koskevien yhteistyötapojen kehittäminen sekä arkkitehtuuripoliittisen yhteistyön ja tiedonvaihdon vahvistaminen Pohjoismaiden ja Baltian maiden kesken.

Tiina Valpola

Arkkitehtuurin tiedotuskeskuksen toiminnanjohtaja

* Perustuu Onway Oyn toteuttamaan asiakastytytyväisyysskyselyyn 10/2013.

Kaupunkitilasta ja väliaikaisuudesta

Moni kuvittelee, että kaupunki syntyy rakennuksista. Vähintään yhtä hyvin voi ajatella, että kaupunki syntyy ihmisistä ja tyhjistä tilasta, joka jää rakennusten väliin: kaupunkitilasta.

Jan Gehlinsä ja muut viime vuosikymmenten julkisen tilan filosofinsa tunteville tämä ei ole mikään uutinen. Tanskalaisen Gehl Architects -toimiston osakkaan, kaupunkisuunnittelija **Ewa Westermarkin** Helsingissä joulukuussa pitämä luento toi käsitteelliseltä kuulostavaan lähtökohtaan runsaasti käytännön kokemuksen särmää.

Tärkeimmät Gehlin toimistossa viime vuosina tehdyt oivalukset koskevat tilastointia, numeroiden magiaa ja hetkellisen, tilapäisen merkitystä pysyvän rinnalla. Westermark ei kuvannutkaan toimiston toimialaksi suunnittelua vaan ”kaupungin laadun konsultoinnin”.

Ihmisläheisyys

Luennon otsikon *“People-friendly planning and the temporary as a strategic tool for change”* voi ehkä suomentaa ”Ihmisläheinen suunnittelu ja väliaikaisuus muutoksen strategisena välineenä”. Ihmisystävällisen” virkakielinen käännös olisi kai asukas- ja käyttäjälähtöisyys.

Mikä muu voi olla suunnittelun keskiössä kuin ihminen – ellei sitten auto tai kiinteistömässan kehittäminen? Jan Gehlin työssä korostuvan näkökulman taustalla on psykologivaimon kysymys, ymmärtävätkö arkkitehdit mitään ihmisistä ja heidän käyttäytymisestään.

Luennoitsija listasi tutut globaalihaasteet: ilmaston lämpeneminen, liikenne, ruokavalio, ylipaino. Kaikkia mahdollisia ”kestäviä” ratkaisuja on kyllä tarjolla, rakennuksia, liikennettä – mutta kukaan ei puhu mukavista paikoista ja kestävästä kehitystä tukevista käyttäytymistavoista ja elämäntyylistä. Westermark mainitsi selvityksen, jossa oli todettu, että kymmenissä LEED-leimalla varustetuissa rakennuksissa energiankulutus oli suurempi kuin sertifioimattomissa. Vallalla on harhakuvitel-

ma, että asiat hoituvat panemalla kuntoon ”hardware”, vaikka unohdetaan ”softa”, ihmisten tapa käyttäytyä ja toimia.

”Me olemme käveleviä otuksia, hitaita, pienikokoisia ja uteliaita ihmisiä, joiden liikkumisnopeus on viisi kilometriä tunnissa. Ihmisen mittakaava, miljöön yksityiskohdat ja vuorovaikeus houkuttelevat kävelemään ja pyöräilemään. Kaikkein kiinnostavin matkailukohde ovat toiset ihmiset! Toisiin kaupunkeihin matkustetaan näkemään ihmisiä!”

Westermark muistutti, että nykyään vietetään yhä enemmän aikaa liikenteessä ilman että se lisää elämäntahtia. Ajoneuvoliikenteen 60 km/h -vauhtiin sopeutettujen ympäristöjen detaljit eivät kutsu kävelemään eivätkä pyöräilemään. Ihmisen mittakaava puuttuu.

Kööpenhaminan tilastot vaikuttavat

Westermark mainitsi Kööpenhaminan inspiroivana esikuvana. Strögetin kävelykatusuunnitelmasta sanottiin vuonna 1962, että se on mahdoton. ”Mehän olemme tanskalaisia, meillä on surkea sää emmekä me juo lattea.” On kuitenkin käynyt ilmi, ettei säätila olekaan ylipääsemätön ongelma. Strögetillä kulkee kymmeniätuhansia ihmisiä päivittäin ympäri vuorokauden. Kaupungilla näkyy aiempaa paljon enemmän lapsia, koska ympäristö on nyt turvallinen. Kyse on myös yhdenvertaisuudesta: jalkaisin ja pyörällä liikkuminen on mahdollista jokaiselle.

Kööpenhaminan menestystarinaa pyöräilyssä kuvataan neljällä C:llä: *connected, consistent, comfortable, continuous* – paikasta toiseen, johdonmukaisesti, mukavasti ja ilman turhia pysähdyksiä.

Aina on tehty taitavasti tilastoja ja ennusteita ajoneuvoliikenteestä, mutta vain harvoissa kaupungeissa on kerätty faktaa ihmisistä, jalankulkijoista ja tapahtumista julkisessa tilassa. Kööpenhaminassa on oltu edelläkävijöitä, siellä on tehty tutkimuksia 1960-luvulta lähtien.

Pyöräilyn hyötyjä on mitattu jatkuvasti ja huomattu, että polkupyörä on kaikkein nopein ja helpoin liikkumisväline. Li-

Sääkään ei estä pyöräilyä Kööpenhaminassa.

säksi on pystytty osoittamaan, että pyöräilyn terveyshyödyt ovat 1,7 miljardia Tanskan kruunua vuodessa. Tässä onkin juttu juoni: numeroilla on vaikutusta, jos ne todistavat säästöistä. Westermark esitti myös toiminnallisen yhtälön: neljä kertaa enemmän julkista tilaa tarkoittaa neljää kertaa enemmän kaikille avoimia aktiviteetteja.

Joka kaupungilla omat lähtökohdat

Westermark kuvasi kaupunkien kehittämisprosesseja hitaiksi mutta vakain kuin kilpikonnan kulku. Yleispätevää reseptiä ei ole. Barcelonassa on käytetty akupunktiometodia, yksittäisiä pisteitä kerrallaan. Ruotsissa lähtökohdaksi otettiin talvi: miten siitä saadaan kaikki irti, miten luodaan julkisia talvitiloja. Uuden-Seelannin Christchurchissa haluttiin asukkaat mukaan ja kysyttiin, millaisen kaupungin he haluavat. Melbournessa toivottiin enemmän viihtyisyyttä, keskustaan tuotiin takaisin asumista ja julkista tilaa. New Yorkissa kokeiltiin pilottiprojekteja.

On totuttu ajattelemaan, että kaupungit ja Roomaan vievät tiet ovat ikuisia. Tilapäisyydellä on kielteinen leima. Yhteiskunta kuitenkin muuttuu jatkuvasti, ja voi kysyä, ovatko kaavoitusprosessit riittävän nopeita.

Kaupungeissa järjestetään entistä enemmän lyhytkestoisia tapahtumia. Tästä on johdeltu ajatus käyttää aikaa strategisena välineenä. Katu voi olla kesällä kävelykatu mutta talvella autokatu. Esimerkkinä kaupunkitilan tilapäisestä muodonmuutoksesta Westermark muistutti Pariisista, jossa Seinen rantavyöhykkeelle hiekoitettiin kesäinen uimaranta.

Tilapäisyyden varjolla voi tehdä rohkeita ratkaisuja, luoda jatkuvan uusiutumisen ja yllätyksellisuuden ilmapiirin ja hyödyntää käyttämättömiä mahdollisuuksia parempia aikoja odotellessa.

New Yorkin pormestarin haaste

Gehlin toimisto sai yllättävän toimeksiannon New Yorkin enti-

Times Squarella suljettiin autoilta ja rauhoitettiin terasseille.

seltä pormestarilta **Michael Bloombergiltä**: 500 päivässä olisi muutettava ajattelumalli siitä, miten kaupungin kuvitellaan toimivan. Bloombergin haaste oli kaksijakoinen: ensinnäkin hän halusi tulla uudelleen valituksi, ja toiseksi hän näki, ettei New York välttämättä ole enää ylivoimainen maailman metropolien välisessä kilpailussa.

Pika-analyysi osoitti, että Manhattanin kadut ovat ruuhkautuneita ja autot ovat vallanneet Times Squaren. Jalkakäytävillä on kaksi kertaa enemmän ihmisiä kuin autoissa, mutta jalankulkijoilla on käytössään vain kolmannes autoille varatusta katu-tilasta. Heillä ei ole paikkoja, missä pysähtyä.

Joitakin aukioita ja pätkiä Broadwaystä suljettiin tilapäisesti, läpiajo kiellettiin, vain saattoliikenne sallittiin. Julkista tilaa luotiin pelkällä katumaalilla ja kalusteilla. ”Tehdään niin vähän kuin mahdollista. Jos alkaa kysellä ihmisiltä neuvoja, saa yhdeksän miljoonaa erilaista vastausta eikä voi tehdä mitään. Pitää vain tehdä. Just do it!” Westermark kannusti.

Myös jotkin kadunvarren liikkeet innostuivat investoimaan katutilaan, eräälle aukiolle tuotiin pöytiä ja Marimekon kuosista tehtyjä päivänvarjoja. Kaduille ilmestyi pieniä ruokakojuja ja paikallisia asukkaita, joita ei ollut siellä aiemmin nähty. Syntyi ajatus New Yorkin toriohjelmasta, jonka puitteissa asukkaat saattoivat hakea lupaa tehdä asuinalueelleen aukio. Ihmiset hakivat paikat, kaupunki antoi työkaluja.

Kokeilusta kerättiin palautetta ja numerotietoja. Esimerkiksi liikenneonnettomuuksien määrä väheni 63 prosenttia ja liikennemäärä koko kaupungin alueella supistui 2,4 prosenttia. Bloomberg päätti vakinaistaa kokeilun, ja Snøhetta voitti Times Squaren suunnittelukilpailun.

Bloomberg valittiin kolmannelle kaudelle, ja viime joulun alla yhtenä viimeisestä virkatehtävistään hän avasi uusitun Time Squaren.

Kaarin Taipale
TKT, kaupunkitutkija

Italia ja pohjoiset kaiut

Puunaisella silkillä verhotussa salissa, tummapuisen kasettikaton alla seiniltä katselevat lukuisat satoja vuosia sitten maalatut kasvot. Ikkunoihin kurottelee pienen etupuutarhan marraskuinen vehreys, espressot ja leivokset nautitaan loggiassa marraskuisessa säässä pälellä. Ollaan Roomassa, Accademia Nazionale di San Lucassa, aivan Fontana di Trevin naapurissa.

Kaksipäiväinen seminaari *Italy and the Nordic Architects* kokosi yhteen akateemisen tutkimuksen verkostoa ja väitöskirjantekijöitä, jotka tarkastelivat Italiasta pohjoiseen ja päinvastoin lainehtineita arkkitehtuuri vaikutuksia ja niiden ilmenemismuotoja 1700-luvun lopulta alkaen. Silloinhan **Kustaa III** teki kuuluisan Italian-matkansa ja käänsi Ruotsin ja Suomen tyylillisesti kohti uusklassismia.

Seminaarissa esiintynyt **Carlotta Torricelli** muistutti, miten kuvanveistäjä **Tobias Sergel** ja arkkitehti **Louis Desprez** sirottelivat uusklassisia muotoja pohjoisiin maisemiin. Diletantti **Carl**

August Ehrensvärd kirjoitti Italiaa ihannoivan teoksensa *Resa till Italien* (1786), jonka mukaan kaikki Italiassa oli kauniimpaa ja parempaa kuin ankarassa Pohjolassa. Tämä perintö näkyi ruotsalaisessa arkkitehtuurissa muun muassa **Sigurd Lewerentzin** 1900-luvun alkupuolen tuotannossa, Torricellin mukaan tosin ”vieraannuttavalla tavalla”. Ehkä metsään sijoittaminen ja puus-ta rakentaminen tuntuvat Italiasta käsin vieraannuttamiselta?

Ola Svenle esitteli kolmea eri sukupolvea edustavien ruotsalaisarkkitehtien Italian-matkoja ja niiden inspiroimia tuotoksia. Helposti tunnistettavia lainauksia Venetsian Palazzo Ducalesta on esimerkiksi **Ragnar Östbergin** suunnittelema Tukholman kaupungintalossa (1904–1923), jonka esikuvina olivat ilmeisesti myös Ferraran Palazzo Roverella ja Veronan Palazzo del Commune korkeine torneineen. Suomalaiset puolestaan kävivät Ruotsissa ja Tanskassa tutustumassa siihen, mitä Välimeren maista oli ammennettu uuteen arkkitehtuuriin, kuten professori **Aino Niskanen** mainitsi.

Viereisellä sivulla: Aino Niskanen johtamassa sessiota lopputalutusta.

Professori Juhani Pallasmaa, joka oleskeli paraikaa Amerikan Akatemian residenssissä, ja tutkijat Kristo Vesikansa, Laura Berger ja Miia Perkkiö kahvituolla akatemian loggiassa.

Suunta kääntyy

Sotienjälkeistä arkkitehtuuria käsittelevän session aloitti **Kristo Vesikansa** toteamalla, että **Reima Pietilä** ei ollut erityisen kiinnostunut Italiasta. Kuitenkin Pietilä laati Italiaan suunnitelman, joka oli tärkeä hänen uralleen. Pohjoismaiden paviljongin kilpailuehdotus (1958) Venetsiaan irtautui suunnittelun edetessä yksitotisesta L-muodosta kohti monimutkaisempaa geometriaa, ja tuloksena oli Pietilälle tunnusomainen vapaa muoto, josta seuraava tunnettu esimerkki oli Dipoli.

Professori **Mari Lending** pohti etelän ja pohjoisen välistä ”paradigmaattista dikotomiaa”, joka on vallinnut ainakin 1700-luvun lopun alkaen. Lending viittasi muun muassa **Sverre Fehnin** suunnittelemaan Pohjoismaiden Venetsian-paviljoniin (1962), missä Fehn onnistui tuomaan esiin ”pohjoisen valon” välimerellisissä olosuhteissa. Luontokin on mukana paviljongin läpi kasvavien puiden muodossa.

Jos Pohjoismaissa kiinnostaa ikivanha italialainen kulttuuri ja kaupunki, italialaisia kiehtovat pohjoinen ”alkuvoima”, luonnonläheisyys ja käytännöllisyys, joilla Pohjoismaat ovat 1950-luvulta alkaen aktiivisesti itseään markkinoineet. **Ilaria Pontillo** kuvasi, miten Italian sotienjälkeinen sosiaalinen asunto-tuotanto heijasteli Ruotsin ja Tanskan asuntoarkkitehtuuria, jossa huomioitiin ihmisen psykologiset tarpeet, asumismukavuus ja perinne. Tunnettuja esimerkkejä näistä italialaista neo-realismia edustavista asuinalueista ovat Tiburtino Roomassa ja Spine Bianche Materassa.

Italialaisissa arkkitehtuurilehdissä julkaistiin jo 1930-luvulta alkaen pohjoismaisia kohteita. Ensimmäisenä ilmestyi *Casabellassa* **Alvar Aallon** kirjoitus Toppilan selluloosatehtaasta. Suomalainen **Laura Berger** tarkasteli italialaisten arkkitehtuurikriittikojen tulkintoja Aallon tuotannosta. Monet ovat löytäneet yhtymäkohtia kansanrakentamiseen: esimerkiksi Kolmen Ristin Kirkkoa on esitelty rinnakkain Aallon puukirkkorestau-

rointien kanssa. **Bruno Zevi** on verrannut Viipurin kirjaston (1935) aaltoilevaa kattoa **Giacomo da Vignolan** manieristiseen Il Gesù -kirkkoon ”aaltoilevine” seinineen. Kattoikkunatkin löytävät esikuvansa vuosisatojen takaa – ennen sähkövalon aikaa luonnonvaloa hyödynnettiin myös tehokeinona, ”jumalaisena valona”.

Gloaalissa maailmassa

Osaamme arvostaa Välimeren vanhaa arkkitehtuuria – esimerkiksi Aallolle Italia oli jatkuva inspiraation lähde –, mutta Suomessa on usein vähätelty maamme modernismia edeltänyttä rakennusperintöä. Modernismin ideologian mukaan arkkitehtuurissa ei nojauduta perinteeseen eikä historiaan vaan pyritään keksimään kokonaan uutta. Poikkeuksia ovat olleet 1980-luvun pääkaupunkilainen postmodernismi ja Oulun koulun regionalismi (joita allekirjoittaneet käsittelevät esityksessään), joissa innoitusta on haettu myös Italiasta.

Seminaari oli valtava asiatykytys, jonka tiukkatahtisesti paperista luettuihin esityksiin oli välillä vaikea päästä sisälle. On kuitenkin kiinnostavaa, että Pohjolan arkkitehtuuri-ilmiot kiinnostavat niin laajasti etelässä – ja ettei kaikki tutkimus suin-kaan keskity Aaltoon.

Netta Böök ja Miia Perkkiö

Seminaari Italy and the Nordic Architects pidettiin 13.–14.11.2014. Taustavoimina olivat professorit Antonello Alici (Università Politecnica delle Marche), Luca Orтели (Ecole Polytechnique Fédérale de Lausanne), Johan Märtehus (Kungliga Tekniska Högskolan), Mari Lending (Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo) ja Aino Niskanen Aalto-yliopistosta. www.accademiasanluca.eu/it/news/id/1619/italy-and-the-nordic-architects

KUVAT: NETTA BÖÖK

Kuplivasti muotoilusta

Helsingin Sanomien designtoimittaja **Hannu Pöppönen** on saanut päätökseen suuren urakan. Aalto Arts -kustantamo julkaisi joulun alla teoksen *Designkuplia – suomalaisen muotoilun ilmiöitä*. Pitkän työprosessin aikana teos laajentui tutkimaan kaikkea, mitä suomalaisessa muotoilussa on viimeisen noin 20 vuoden aikana tapahtunut.

Tekijä on joutunut työnsä puolesta liikkumaan laajalti ja tustumaan monenlaisiin ihmisiin. On koluttu Milanot, Lontoot ja New Yorkit ja tullut keskusteltua useiden ammatissa aloittelevien, muotoilun huippujen ja pr-ihmisten kanssa. Haastatteluvien joukkoon on mahtunut esimerkiksi Armi-hankkeen yhteydessä arkkitehti **Severi Blomstedt**.

Armista onkin kirjassa valaiseva luku. Suosittelen sen lukemista nyt, kun Guggenheim-hanke on tullut sekoittamaan muun muassa Arkkitehtuurimuseon ja Designmuseon kuvioita – näillähän ei edelleenkaan ole ajanmukaista näyttely- ja toimintatilaa.

Pöppönen valottaa Armin kuoppaantumisen taustoja ja syitä: niitä löytyy niin ihmisistä kuin yhteishengen puutteesta. Sama vaivaa kilpailuhenkistä muotoilua, puhumattakaan siitä, että arkkitehtuurin ja muotoilun alat alkaisivat toimia elävästi yhdessä. Kiinnostusta riittää ja rahaakin on, mutta aina vain liian vähän. Eripura, juonittelu tai laskelmointi tuhoaa loput – ja tässä ei vielä puhuta kiinteistöasioihin liittyvästä suuremmasta byrokraatiasta ja kalkyloinneista.

Museoiden tärkeä hanke tuntuu Armin kaaduttua entisestään nävertyneen. Nyt on uudelleen vuorossa ”tontille” arkkitehtuurikilpailulla tunkeva Guggenheim. Armi-taloon mietitiin ovenkahvoja, vaikka talon sisällöstä ja toiminnasta oli vain kaavailuja. Oletettiin rakennuksen ratkaisevan kaiken. Kuulostaa tutulta.

Pöppönen arvioi myös WDC2012-vuoden todeten, ettei siitä jäänyt yleisölle kovin mieleenpainuvaa. Puupaviljonki toi mukavaa pöhinää, mutta joogat ja tanssit eivät suoranaisesti lähentäneet yleisöä arkkitehtuurin ja muotoilun kanssa. Moni WDC-vuoden aikana tapahtunut olisi hyvin voinut toteutua ajankohdasta riippumatta. Myös HelsinkiHarbourHub2012-hankkeessa teetettiin ilmaista, turhaa työtä liian monilla ja annettiin epämääräisiä ja katteettomia lupauksia liian paljon.

On mukavalla tavalla kertomusta kuljettavassa kirjassa ilosiakien kokemuksia – ja ohjeita tulevaan. Yksi on se, että ulko-

mailla ei kannattaisi pyöriä pelkästään omista porukoissa. Kaikkein vähiten kannattaisi toimia jäykällä (insinööri-) asenteella. Uusien asioiden viemisessä onnistuneiksi tuotteiksi ja markkinoille auttavat osaamisen lisäksi eloisa puhe- ja ilmaisutaito, persoonallisuus ja aitous. Fiksuimmat yritykset haluavat palkata osaamista, eivät pelkästään yhden ”valmiin” tuotteen muotoiluttajaa. Rahoitusta tarvitaan, mutta myös riskinottoa.

Esimerkkinä tästä Pöppönen kuvailee hauskaasti muotoilija **Timo Sallin** ja häntä ympäröineen porukan tempauksia ja asennetta. Suomalainen muotoilu pyörii kuitenkin usein vanhojen nimien ympärillä, ja teema-astiasiaa kuvitetaan uudelleen. Artek saa myös osansa. Nyt odotamme, mitä Vitra tuo tullessaan.

Pöppönen ei kamalasti perusta yritysten lisääntyvästä onnista markkinointipuheesta. Muutenkin pitää olla mehu-kuutta, substanssiosaamista sekä kreisiyttä – ja edelleen ammattitaitoa muihinkin kuin kulttuuri-instituuttien sinänsä hauskoihin promootioihin. Upeaa tunnustusta kirjoittaja antaa muun muassa litalan pitkäaikaiselle ja kokeneelle tiedotajalle **Päivi Jantuselle**, joka auttoi tekemään muotoilija **Harri Koskisesta** tähden, Japanissa asti.

Tarina kertoo, kuinka Jantunen noukki huolimattomasti roskiin laitettut **Tapio Wirkkalan** kengät ja sanoi: ”Nyt sovitaan sinut näihin kenkiin.” Tärkeää oli, että Jantunen ja Koskinen oikeasti tunsivat toisensa, he kävivät yhtä aikaa vaikkapa italialan kielikursseilla. Toisessa päässä on **Liisa Sounio**, joka väitti blogissaan itse jopa suunnitelleensa tiettyjä esineitä. Pöppönen on ottanut tämän esimerkiksi aidosta röyhkeydestä.

Kirja vie myös Kiinan ja Yhdysvaltojen vientikuvioihin kuvaillen onnistuneita tapahtumia tai vaikkapa Lontoon mainiota ruokatahtumaa Hel Yes. Kiinnostavia jaksoja liittyy myös muotoilun uusiin keulakuvuihin. Taustalla väijyvät isoisät eli aallot, tapiovaarat ja franckit. Ansaitsemallaan paikalla on toki myös 1980-luvulla julkisuuteen noussut liskomies **Stefan Lindfors** vetävänä, osaavana mutta myös ylilyönteihin syyllistyvä nä aiton persoonana.

Tarja Nurmi

Lisätietoja: books.aalto.fi

TIEDEKESKUS
HEUREKASSA
KESKIVIKKONA 5.2.2014 KLO 13-18
KAUPUNKISUUNNITTELUSEMINAARI
TIIVISTYVÄ KAUPUNKI 5.2.2014
NÄKÖKULMIA
KAUPUNGIN KASVUSTA
KASVUKIVUISTA JA -EDUISTA
PUHUIJINA MM.
SENIOR ARKITEKTI SISSEL ENGBLOM
(ASPLAN VILK, NORJA)
KAUPUNKISUUNNITTELUJOHTAJA TARJA LAINE
(VAHTAAN KAUPUNKI)
VIRASTOPÄÄLLIKKÖ MIKKO AHO
(HELSINGIN KAUPUNKI, KSV)
ARKITEHTI JOACHIM BREITENSTEIN
(JOKSU)
LIIKENNESUUNNITTELIJA REETTA PUTKONEN
(WSP GROUP OY)
SEUTUPÄÄLLIKÖ KIMMO KURUNMÄKI
(TAMPEREEN SEUDUN KUNTAUUTIMÄ)
MAISEMA-ARKKITEHTI ANNI JÄRVITALO
(HELSINGIN KAUPUNKI, KSV)
+ EXCU MAAILMAN YMPÄRI
OHJELMA JA ILMOITTAUTUMISET
WWW.SAPA.FI TAI KOULUTUS@SAPA.FI
SAPA-SKI-MARK-RIA-SUM
LIITTOJEN JÄSENET 80€ OPISKELIJAT 15€ MUUT 100€

KOTIMAA

HELMIKUU

3.2.2014 klo 14.30–18

Arkkitehtuuri ja kulttuuri

Musiikkitalo, Mannerheimintie 13 A, Helsinki.

Seminaarissa eri kulttuurialojen toimijat pohtivat arkkitehtuurin roolia kulttuurissa ja kertovat omasta suhteestaan arkkitehtuuriin. Lisäksi puheenvuoroja ja keskusteluosuus. Tapahtuma on maksuton.

• www.mfa.fi

4.2.2014 klo 16–18

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisarviointi

Rakennustietosali, Malminkatu 16 A, Helsinki.

Helmikuun rakennusfoorumissa käsitellään, mikä laissa toimii ja mikä ei, mikä tulee muuttumaan, mikä on herättänyt eniten intohimoja ja mitkä ovat kipeimmät kohdat.

• www.rakennustieto.fi/rakennusfoorum

5.2.2014 klo 13–17

Kaupunkisuunnitteluseminaari – tiivistävä kaupunki

Tiedekeskus Heureka auditorio, Vantaa.

Perinteinen, 12. kertaa järjestettävä puolen päivän seminaari käsittelee näkökulmia kaupungin kasvusta, kasvukivuista ja -eduista. Järjestäjänä SAFA, SKI, MARK, RIA ja SUM.

• www.safa.fi

7.2.2014 klo 10.15–16.15

Modernistinen arkkitehtuuriperintö – ja sen korjaaminen

Turun yliopiston päärakennus, Turku. Modernististen rakennusten suojelu ja korjaus on ajankohtainen teema Turussa ja laajemmin Suomessa. Seminaarissa tarkastellaan esim. Erik Bryggmanin tuotantoa. Moderaattorina prof. Harri Andersson.

• www.bryggman.fi

MAALISKUU

28.–29.3.2014

Arkkitehtipäivät 2014

Sibelius-talo, Lahti.

Päivien teemana on Oivalluksia – pienillä teoilla suuria muutoksia. Seuraa tilannetta SAFAn verkkosivuilta. Ilmoitus sivulla 9.

• www.safa.fi

NÄYTTELYT

HELMIKUU

–1.2.2014

Europan 12

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Näyttelyssä on esillä kansainvälisen Europan 12 -suunnittelukilpailun töitä. Tämän vuoden kilpailussa teemana oli "Adaptable city – inserting the urban rhythms", ja siinä oli mukana 50 kohdetta eri puolilta Eurooppaa.

• laituri.hel.fi• www.europan.fi

–2.2.2014

Maanpäällinen paratiisi

Hämeenlinnan Taidemuseo, Viipurintie 2, Hämeenlinna.

Näyttelyssä on esillä Markku Pirin (s. 1955) muotoilua ja taidetta. Piri tunnetaan monipuolisena muotoilijana ja kuvataiteilijana, joka on vaikuttanut niin Suomessa kuin ulkomaillaakin.

• www.hameenlinna.fi

7.2.–26.4.2014

Pasila 3.0

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Näyttelyssä esitellään Keski-Pasilan keskuksesta järjestetyn suunnittelun ja toteutuskilpailun voittaja, YIT:n ehdotus Tripla. Kilpailun tarkoituksena oli uudistaa ja lisärakentaa Pasilan asema-aluetta ja integroida se tulevaan keskustakortteliin.

• laituri.hel.fi

14.–16.2.2014

Asta Rakentaja -messut

Tampereen Messu- ja Urheilukeskus, Tampere.

Kodin remontoimisen ja rakentamisen messuilla esitellään pientalorakentajille, remontoijille, kodin kunnostajille ja sisustajille kattavasti tietoja suunnitelmista toteutukseen.

• www.asta.fi

–23.2.2014

Korttelipäivät

Annantalo, Annankatu 30, Helsinki. Aalto-yliopiston arkkitehtuurin laitoksen toisen vuosikurssin oppilaat ovat suunnitelleet korttelipäivät Annantalon pihalle. Opiskelijoiden ehdotukset ovat esillä Annantalon 2. kerroksen käytävällä.

–2.3.2014

Markus Henttonen: Night Time Stories

Taidehalli, Studio, Nervanderinkatu 3, Helsinki.

Night Time Stories on elokuvallinen kuvasarja yöllisestä suurkaupungista. Henttonen on kuvannut sarjaa vuodesta 2007 useassa maailman metropolissa, mutta miljöönä on anonyymiksi jäävä suurkaupunki.

• www.taidehalli.fi

–30.3.2014

Palazzo Strozzi ja muita reklaameja – Aalto-julisteita eri vuosikymmeniltä

Alvar Aallon ateljee, Tiilimäki 20, Helsinki.

Näyttelyssä on esillä yli 80 kiehtovaa Aalto-julistetta aina 1950-luvulta tähän päivään.

• www.alvaraalto.fi

ULKOMAAT

HELMIKUU

–23.2.2014

Aamu Song ja Johan Olin: Viron salat

Viron käyttötaide- ja designmuseo, Tallinna.

Näyttely esittelee kahden suomalaisen suunnittelijan ja heidän yrityksensä Companyn uusia, paikallisissa pienyrityksissä tuotettuja tuotteita, jotka ovat saaneet innoituksensa Virossa.

• www.etsdm.ee

–31.8.2015

Europe City

Helsinki, Barcelona, Ljubljana ja Lontoo.

Arkkitehtuurimuseo on yhtenä neljästä järjestäjästä mukana Europe City -hankkeessa, joka tutkii julkisen tilan haasteita Euroopassa. Projektin osana tuotetaan kierto-näyttely.

• www.mfa.fi

ARKKITEHTUURIMUSEO
FINLANDS ARKITEKTURMUSEUM
MUSEUM OF FINNISH ARCHITECTURE

ti–su 11–18 ke 11–20
Kasarmikatu 24 Helsinki
puh. 09 85675100

sisäänpääsy 6/3/0 €
yhteislippu Designmuseon
kanssa 12 €

mfa.fi
Facebook
Twitter

NÄYTTELY MUSEOSSA 12.2.–30.3.

TEL AVIV – VALKOINEN KAUPUNKI

TEL AVIVIN FUNKTIONALISMI

Kevään 2014 kansainvälinen näyttely sukeltaa modernismin alkuaikoihin. Näyttely esittelee Unescon maailmanperintökohteeksi vuonna 2003 valitun Tel Avivin Valkoisen kaupungin. 1930–1950 -luvuilla rakennettu Valkoinen kaupunki käsittää yli 4000 rakennusta. Se on laajuudessaan ainutlaatuinen esimerkki yhtenäisestä modernistisesta alueesta. Samalla Valkoinen kaupunki tarjoaa esimerkin korjausrakentamisen merkityksestä kulttuuriperinnön säilymiselle. Avajaisiin ainoastaan nimetyllä kutsulla.

VIELÄ EHDIT!

KAKSI KESTÄVÄN KEHITYKSEN NÄYTTELYÄ AVOINNA 2.2. ASTI.

Muutos – kohti kestävää tulevaisuutta avaa kestävää rakentamista monisyisenä kokonaisuutena ekologisesta, sosiaalisesta ja kulttuurisesta näkökulmasta. **Kestävän kehityksen kärjessä** esittelee kansainvälisen arkkitehtuuripalkinnon (Global Award for Sustainable Architecture) saajat vuosilta 2010, 2011 ja 2012.

TAPAHTUMAT

Maanantai 3.2. kello 14.30, Musiikkitalo, Black Box Arkkitehtuuri ja kulttuuri -seminaari. Jo perinteeksi muodostunut Arkkitehtuurin päivän seminaari järjestetään Alvar Aallon syntymäpäivänä Arkkitehtuurimuseon, SAFAn, Alvar Aalto -säätiön ja Arkkitehtuurin tiedotuskeskuksen yhteistyönä. Tapahtuma on maksuton. Ennakoilmoittautumisohjeet ja ohjelma: www.mfa.fi

Keskiviikko 12.2. kello 18, Arkkitehtuurimuseo Yleisöopastus. Avustava kuraattori Tal Eyal ja näyttelytuottaja Smadar Timor Israelista esittelevät Tel Aviv – Valkoinen kaupunki -näyttelyn. Liput: 6/3/0€

Keskiviikko 5.3. klo 18, Arkkitehtuurimuseo Yleisöluento. Alvar Aalto -säätiön ja -museon johtaja Tommi Lindh ja arkkitehti Tom Lindholm, Arkkitehdit NRT Oy, luennoivat korjausrakentamisesta ja Kulttuuri-talon peruskorjauksesta. Liput: 6/3/0€

NÄYTTELYT ULKOMAILLA

BI-CITY BIENNALE OF URBANISM/ARCHITECTURE

6.12.2013–28.2.2014 / Shenzhen, Kiina

Lassila Hirvilampi Arkkitehtien Re-Creation -installaatio täydentyy paikallisten tekijöiden kanssa yhteistyössä toteutetulla tilateoksella Shenzhenin arkkitehtuuribienaalissa Kiinassa tammikuussa. Installaatio esittelee kaksi pelkistettyä, suomalaisesta ja kiinalaisesta perinteestä nousevaa tilakonseptia.

LIGHT HOUSES – YOUNG NORDIC ARCHITECTURE

15.10.2013–16.2.2014 / Arkitektur och designcentrum, Tukholma, Ruotsi

Kattava läpileikkaus pohjoismaiseen nykyarkkitehtuuriin 32 nuoren arkkitehdin ja arkkitehtitoimiston töiden kautta.

NORDIC PASSION: ARCHITECTURE AND DESIGN FROM THE NORDIC COUNTRIES

22.10.2013–16.2.2014 / Seoul Museum of Art

(seMA), Soul, Korean Tasavalta

Arkkitehtuurimuseo ja Aalto-yliopiston Puustudio ovat mukana pohjoismaisen arkkitehtuurin ja designin suur-näyttelyssä.

Tel Aviv – Valkoinen kaupunki oli esillä ensimmäisen kerran Tel Avivin taidemuseossa kesällä 2004 heti Unescon valinnan jälkeen. Arkkitehtuurimuseon näyttely toteutetaan yhteistyössä Israelin suurlähetystön kanssa.

SUUNNITTELU- KILPAILUJA parkkipaikoilla

Helsingin sydämessä Eteläsatamassa pysäköidään tällä hetkellä autoja. Myös Tukholman keskustassa, meren äärellä on sekava parkkipaikka, joka sijaitsee Nationalmuseetin takana. Tontilla on tullin käytössä olleita rakennuksia, joilla ei katsota olevan merkittävää suojeluarvoa.

Ruotsissa on jo sadan vuoden ajan haaveiltu omasta kodista Nobel-palkinnolle. Talossa olisi tilat Nobel-säätiön monipuoliselle toiminnalle ja Nobel-museolle sekä sali yleisötilaisuuksille. Pitkien neuvottelujen tuloksena poliitikot päättivät vuonna 2011 yksimielisesti, että Tukholman kaupunki tarjoaa tontin Blasieholmenilla ja Ruotsin valtio sitoutuu rahoittamaan Nobel-keskuksen toimintaa. Säätiön varallisuutta, josta Nobel-palkinnot jaetaan, ei saa käyttää mihinkään muuhun tarkoitukseen. Varat rakentamiseen piti siis löytää muualta.

Keväällä 2013 Nobel-säätiö saattoi viimein julkistaa tiedon, että yli puolet tarvittavasta rahasta oli saatu: Erling-Perssonin perheen säätiö ja Knut ja Alice Wallenbergin säätiö olivat lahjoittaneet tähän tarkoitukseen yhteenä 800 miljoonaa kruunua (noin 90 miljoonaa euroa).

Nobel-säätiölle oli kaiken aikaa ollut selvää, ettei arkkitehtuurikilpailua käynnistettäisi ennen kuin rahoitus olisi varmistunut. Sitä ennen olisi ollut turha ottaa mitään riskiä, saati sitouttaa suunnitteluitimejä vaativaan työhön. Vasta silloin voitiin myös sopia aikatalusta, jonka mukaan Nobel-keskuksen kaksivaiheisen suunnittelukilpailun tulokset julkistetaan vuoden 2014 keväällä ja rakennuksen odotetaan avaavan ovensa joulukuussa 2018.

Suunnittelukilpailun valmistelu oli toki aloitettu aikaisemmin. Vuoden 2013 aikana erikseen nimetty arviointiryhmä seului 140 arkkitehtitoimiston pitkältä

listalta 20 tiimiä, jotka matkustivat omalla kustannuksellaan Tukholmaan arviointiryhmän haastatteluun. Näin valikoitui 12 toimistoa, jotka saivat kutsun osallistua kilpailuun. Kaikilla oli ansiolistallaan mittava määrä eri puolilla maailmaa toteutettuja hankkeita. Ainuttakaan ei valittu mukaan wau-profilin perusteella vaan yksinomaan siksi, että jokainen oli osoittanut kykynsä sopeuttaa suunnitelmansa aina paikan ja ohjelman reunaehtoihin. Olihan kyseessä ruotsalainen symbolirakennus ja äärettämän vaativa tontti Tukholman rantabulevardilla.

Jatkoon ovat nyt selviytyneet David Chipperfield Architects, Wingårdh arkitekter ja Johan Celsing Arkitektkontor, joiden suunnitelmissa ei ole waun häivääkään (ks. www.nobelcenter.se/sv/tavling/).

Nobel-säätiö oli päätenyt kaksivaiheiseen kutsukilpailuun. Se ei pitänyt realistisena avointa kansainvälistä kilpailua, johon olisi tullut satoja ellei tuhansia ehdotuksia. Ei olisi ollut mitään takeita siitä, että huipputiimit olisivat lähteneet mukaan tai seuloutuneet esille valtavasta massasta. Yksi kutsutuista totesikin myöhemmin sattumoisin tavatessamme, että oli osallistunut turhaan Helsingin kirjastokilpailuun.

Kaikki kilpailun 11-jäsenisen tuomariston jäsenet ovat ruotsalaisia: kaksi SARin ammattijäsentä, Tukholman kaupunginarkkitehti, joka on ollut mukana prosessissa alusta alkaen, kaksi rakennus- ja kiinteistöalan insinööriä, Nobel- ja Wasa-museoiden johtajat sekä Nobel-palkintojen tiimoilta kaksi professoria tiedeinstituutiosta ja Ruotsin akatemian kirjailijajäsen. Puheenjohtajana toimii rakennuksen tulevan käyttäjän ja omistajan eli Nobel-säätiön toimitusjohtaja, koko hankkeen isä **Lars Heikensten**.

Helsingissä Guggenheim-säätiö on perustellut Eteläsataman-tonttivalintaa sillä, että paikalla on nyt

Nämä kaksitoista toimistoa kutsuttiin Nobel-keskuksen arkkitehtuurikilpailun ykkösvaiheeseen:

- Kim Herforth Nielsen – 3XN, Tanska
- Bjarke Ingels – BIG, Tanska
- David Chipperfield – David Chipperfield Architects, Englanti/Saksa
- Jacques Herzog, Pierre de Meuron ja Ascan Mergenthaler – Herzog & de Meuron, Sveitsi (toimisto ilmoitti myöhemmin, ettei osallistu kilpailuun)
- Johan Celsing – Johan Celsing Arkitektkontor, Ruotsi
- Anne Lacaton ja Jean-Philippe Vassal – Lacaton & Vassal Architectes, Ranska
- Lene Tranberg – Lundgaard & Tranberg Arkitekter, Tanska
- Marcel Meili ja Markus Peter – Marcel Meili, Markus Peter Architekten, Sveitsi
- Rem Koolhaas ja Reinier de Graaf – OMA, Hollanti
- Kazuyo Sejima ja Ryue Nishizawa – SANAA, Japani
- Kjetil Thorsen – Snøhetta, Norja
- Gert Wingårdh – Wingårdhs arkitekter, Ruotsi

pysäköintialue. Hankkeen investoinnin ja käyttötalouden maksajista ei ole aavistustakaan. Oli vakuutettu, ettei kilpailun järjestämiseen kulu veronmaksajien varoja. Tonttivarauspäätöksen jälkeen työ- ja elinkeinoministeri yllättäen ilmoitti, että kilpailua rahoitetaan valtakunnallisen puurakentamishojelman puitteissa.

Tuomaristosta tiedetään vain, että kaupunginhallituksen päätöksen (13.1.2014) mukaan ”Helsingin kaupungin, Suomen valtion ja Suomen Arkkitehtiliiton SAFAn tulee saada nimetä edustajansa kilpailun tuomaristoon”. Ei siis puhuttakaan, että tontin, rakennuksen tai toiminnan isännällä olisi tuomaristossa puheenjohtajuutta. Valtion puolella Guggenheim lähetti tonttivarauspyynnön varmuuden vuoksi tiedoksi pääministerin kansliaan, ei opetus- ja kulttuuriministeriöön.

Säätiön ensimmäisessä ehdotuksessa todettiin, että riippumatta siitä, minkä ehdotuksen jury valitsee voittajaksi, säätiö voi valita toteutettavaksi minkä hyvänsä palkintoluokan ehdotuksista. Mutta kukapa näitä pikku yksityiskohtia jaksaa lukea, saati niiden merkitystä pohtia.

Kaarin Taipale

TkT, kaupunkitutkija

Nobel-säätiön arviointiryhmän jäsen

Puhuttua

Helsingin kaupunginhallitus on varannut Eteläsatamasta tontin Guggenheim-museon kansainvälistä arkkitehtuurikilpailua varten. Kilpailun järjestävät yhteistyössä Guggenheim-säätiön kanssa Helsingin kaupunki, Suomen valtio sekä SAFA. Keväällä käynnistytävä kilpailu on jo herättänyt voimakkaita tunteita niin kansalaisten kuin poliitikkojen piirissä.

Yle-uutiset haastatteli SAFAn puheenjohtaja **Esko Rautiolaa** 13.1. museon suunnittelusta järjestettävän kansainvälisen arkkitehtuurikilpailun tiimoilta. ”Tämä on varmaan Suomen lähihistorian merkittävin arkkitehtuurikilpailu, kun se toteutuu avoimena kansainvälisenä kilpailuna”, Rautiola arvioi. ”Paikka on arvokas, se on näyttävä, se on hyvin esillä.”

Eri kilpailumuotoja vertailtiin **Uuden Suomen** 13.1. julkaisemassa artikkelissa. SAFAn kilpailusihteeri **Mari Koskinen** uskoo, että monet arkkitehdit ja arkkitehtitoimistot olisivat motivoituneita osallistumaan kilpailuun museohankkeen epävarmuudesta huolimatta: ”Kutsukilpailuja suositaan yhä enemmän yleisten kilpailujen sijaan.” Koskisen mukaan se ei ole kaikkien mielestä vain hyvä asia, sillä etenkin nuorille arkkitehteille ja toimistoille kilpailumenestys voi olla ratkaisevaa.

Työ- ja elinkeinoministeri **Jan Vapaavuori** kertoo 14.1. ministeriön julkaisemassa tiedotteessa, että Guggenheim-museon arkkitehtuurikilpailu saa taloudellista tukea valtakunnallisesta puurakentamishojelmasta. Vapaavuori katsoo, että Guggenheim-kisa täyttää tuen ehdot. ”Hyvä kilpailukyky on puualan kansainvälistymisen ja kasvun perusedellytys. Guggenheim-museon arkkitehtuurikilpailu itsessään herättää laajaa kiinnostusta”, Vapaavuori arvioi.

Helsingin Sanomat analysoi 15.1. julkaistussa jutussa kilpailutontin piirteitä. Jutussa haastateltu **Arkkitehti**-lehden päätoimittaja **Jorma Mukala** pitää Eteläsataman tonttia vaikeampana ja kiinnostavampana kuin museolle alun perin kaavailtua Katajano-kan tonttia. ”Tätä tonttia on vaikeampi suunnitella. Ympäristö on epämääräisempää.” **Esko Rautiola** puolestaan kommentoi: ”Rakennus näkyy kaikista suunnista, eikä siinä ole yhtään takajulkisivua. Meri lisää säärasitteita entuudestaan, ja vedenpinta on lähellä. Se tarkoittaa, että alaspäin rakentaminen on kallista.”

P.S. Guggenheim-säätiö ilmoitti vetävänsä tukihakemuksensa pois keskiviikkoiltana 15.1. Kunnallispoliitikkojen keskuudessa heräsi närkästys siitä, että säätiö oli jättänyt kertomatta kaupunginhallitukselle hakeneensa julkista rahaa työ- ja elinkeinoministeriöltä.

Kova kärki Suomen-osakilpailussa

European 12:n Suomen-osakilpailus uudistettiin sairaala-aluetta Helsingissä ja laitos- ja urheilurakennusten keskittymää Kuopiossa. Suomalaisryhmät voittivat kilpailut molemmista kohteista.

European 12 -kilpailun pääteemana oli *Adaptable city – inserting the urban rhythms*. Suomen kohteina olivat Laason ja Auroran sairaaloiden alue Helsingissä sekä Hatsalan koulupuiston alue Kuopiossa.

Ehdotuksia tuli Helsinkiin 29 ja Kuopioon 24. Molemmissa kilpailuissa voittoon ylsi suomalainen työryhmä. Palkittuja ehdotuksia tuli myös Espanjasta ja Italiasta.

Uusia trendejä sairaala-alueilla

Helsingin-kilpailu kuului European-kilpailun temaattiseen alakategoriaan *From mono-large to multi-mix*, jossa haettiin joustavia ratkaisuja kaupunkien toiminnalliseen murrokseen. Teema kuvaakin hyvin sekä kilpailuohjelman tavoitteita että parhaissa ehdotuksissa esiintyneitä piirteitä.

Kilpailualueen sijainti Helsingin sydämessä ei ollut helpoimasta päästä. Jotkin kilpailun tavoitteista olivat jopa jossain määrin keskenään ristiriitaisia, varsinkin kun tarkoituksena oli täydentämisen lisäksi vahvistaa koko alueen identiteettiä.

Sairaaloiden asema ja käsityksemme terveydenhuollosta ovat muuttuneet suuresti viime vuosikymmenien aikana. Kilpailualueella sijaitseville historiallisille sairaaloille tehtiin 1960- ja 1970-luvuilla suuria muutoksia, mutta niistä huolimatta rakennukset ovat nyt uudestaan toivottoman vanhanaikaisia.

Uusia strategioita koko kaupungin julkisen terveydenhuollon järjestämiseksi tarvitaan. Yksi nouseva trendi on luoda hyvinvointikampuksia – alueita, joissa perinteisten akuuttitoimintojen lisäksi tai niiden sijasta sijaitsee suuri joukko terveyteen liittyviä muita toimintoja. Vielä merkittävemmän trendin muodostavat superjoustavat rakennusratkaisut, joissa rakennusten funktioita voidaan mahdollisimman helposti muuttaa.

Voittaja löysi paikan hengen

Helsingissä kilpailun toiminnallinen ohjelma oli tarkoituksella laadittu erittäin vapaaksi. Palkintolautakunta ei suuremmin asettanut painoa esimerkiksi mahdollisten sairaalati-

Helsingin-kilpailussa toiseksi tullut ehdotus Vesisukkula – Water Shuttle.

jen plaanisunnittelun laatuun tai edes ehdotetun rakennusvolyymin määrään. Tärkeänä pidettiin alueen aktivointia ja avautumista ympäröivään kaupunkirakenteeseen sekä sairaala-alueisiin liittyvän stigman poistamista. Oman lisämausteen sa tehtävään toivat alueen läpi kulkeva Keskuspuisto ja sen sisäänkäynti, myyttinen reitti Helsingistä aina Lappiin asti.

Parhaiten nämä tavoitteet ratkaisi ehdotus *Asclepeion*, jonka tekijänä oli arkkitehti **Jonna Taegen** avustajanaan **Kia Taegen**. Ehdotuksessa sairaala-alueen halkaiseva uusi katu, Terveysraitti, muodostaa hienon keskusakselin, joka yhdistää alueen uudet ja vanhat rakennukset. Ehdotus korostaa sairaala-alueen alkuperäistä typologiaa ja muodostaa järkevän kaupunkikuvallisen kokonaisuuden. Paikan henki on luontevasti läsnä.

Toisen palkinnon sai arkkitehti **Jaakko Kettunen** ehdotuksellaan *Vesisukkula – Water Shuttle*.

Kunniamaininnan saivat seuraavat ehdotukset: *Institutes without Boundaries* tekijöinä **Ilaria Ariolfo, Alessandro Bua**,

Helsingin-kilpailun voittanut ehdotus Asclepeion.

Kuopion-kilpailun voittaja Savo Nueva.

Andrea Alessio, Davide Barrieri, Paolo Borghino, Sarah Becchio ja Andrea Tomasi, *Confetti* tekijöinä Vile Hara, Anu Puustinen ja Sasu Hälkkä sekä *Sensorial Hug* tekijöinä Lorena Valero Minano, Jose Ramon Martinez Canadas ja Enrique Victor Mengual.

Rautatiekuilu haastoi mielikuvituksen

Kuopiossa kilpailun alateemana oli *In-between time*. Se kehoitti hyödyntämään väliaikaisuutta, pienimuotoisuutta ja joustavuutta kaupunkia kehitettäessä. Teema kuvaa osuvasti kilpailualueita, josta on muodostunut isoja, 1960–1980-luvuilla rakennettujen ja ainakin alkuperäisen käyttötarkoituksensa osalta käyttökänsä loppupuolella olevien laitos- ja urheilurakennusten kesantoalue keskustan reunalle. Lähellä ydinkeskustaa sijaitsevan alueen halkaisee rautatiekuilu.

Kilpailun tavoitteena oli eheyttää kaupunkirakennetta, löytää ideoita rakennusten uusiokäytölle sekä liittää alue selkeämmin osaksi ydinkeskustaa.

Rautatiekuilun kattamiseen tarjottiin erilaisia vaihtoehtoja kapeista silloista radan kattamiseen kilpailualueen koko pituudelta. Joissakin ehdotuksissa asetelma käännettiin ympäri ja pyrittiin tekemään itse ongelmasta ratkaisu rakentamalla voimakkaasti rautatien päälle.

Toinen kilpailun päätavoite oli tehdä Puistokadusta urbaanimpi kaupunkitila, joka samalla toimisi entistä voimakkaammin keskustan porttialueena pohjoisesta ruutukaava-alueen reunaa lähestyttäessä.

Hyvä mittakaava pärjäsi

Kuopiossa kilpailualue ja ohjelman tavoitteet olivat selkeitä, ehkä osittain jopa itsestään selvän oloisia, mutta tehtävä osoittautui lopulta huomattavan vaikeaksi. Ehdotettujen ratkaisumallien joukko oli huomattavan kirjava, ja ehdotuksissa esiintyi paljon mielenkiintoisia yksittäisiä ideoita ja korkeatasoista teoreettista ajattelua. Kuopiolaisen ”paikan hengen” tavoittelu oli monelta kuitenkin jäänyt puolitiehen tai lyönyt pahasti yli. Yllättävän moni ehdotti lääkkeeksi korkeaa suurkaupunkimaista rakentamista.

Kaikesta huolimatta kilpailun kärki oli korkeatasoinen. Ensimmäinen palkinto annettiin ehdotukselle *Savo Nueva*, jonka takana olivat arkkitehdit **Anssi Lauttila, Kuutti Halinen ja Tuomas Raikamo**. Siinä rataa reunustavat kerrostalot ja kaupunkipientalot istuvat kauniisti maastoon ja muodostavat mittakaavaltaan miellyttävien pihojen ketjun. Nykyisen Savonia-ammattikorkeakoulun päärakennukseen on tuotu asumisen ja monipuolisten hyvinvointipalvelujen kokonaisuus. Alueen koavana elementtinä toimii radan ylittävä kävelyraitti.

Toisen palkinnon sai espanjalainen arkkitehti **Joaquín Millán Villamuelas** avustajineen ehdotuksella *Somewhere over the train flow*.

Kunniamaininnan saivat seuraavat ehdotukset: *Cronotopia* tekijöinä **Eleonora Burlando ja Riccardo Miselli**, *Run to the Hills* tekijöinä **Tuulikki Höglund, Miia Mäkinen ja Jaana Keränen** sekä *Meetings and Greetings* tekijänä **Tomi Jaskari**.

Hennu Kjisik
Sanna Meriläinen

KUOPIOSSA RAUTATIEKUILUN KATTAMISEEN TARJOTTIIN ERILaisia vaihtoehtoja. VOITTANEES-
SA EHDOTUKSESSA RATAA REU-
NUSTAVAT KERROSTALOT JA KAU-
PUNKIPIENTALOT ISTUVAT KAU-
NIISTI MAASTOON JA MUODOS-
TAVAT MITTAKAAVALTAAN MIEL-
LYTTÄVIEN PIHOJEN KETJUN.

Kuopion-kilpailussa ensimmäiseksi tullut ehdotus Savo Nueva (alh.) ja toiseksi tullut ehdotus Somewhere over the train flow (ylh.).

Voittanut ehdotus Kaleidoscope.

Suomalaisarkkitehdit voittivat Norjassa

Nuoret suomalaisarkkitehdit **Emmi Keskisarja** ja **Miia-Liina Tommila** ovat voittaneet Norjassa järjestetyn Europan 12 -arkkitehtuuriosakilpailun ehdotuksellaan *Kaleidoscope*.

Yhteistyössä norjalaisten **Tone Bergen** ja **Silje Klepsvikin** kanssa tehty projekti oli yksimielinen valinta voittajaksi:

”Jury on vakuuttunut, että voittajaehdotuksen metodologinen lähestymistapa ja älykäs maisemanlukutaito takaavat alueen korkeatasoisen muutoksen”, tuomariston puheenjohtaja **Beatriz Ramo** toteaa.

Suur-Osloon kuuluvassa Askerin kunnassa käynnistytävä hanke käsittää Dikemarkin psykiatrisen sairaala-alueen kaa-voittamisen uuteen käyttöön. Dikemarkin rakennuskanta on suojeltu, mutta suurin osa rakennuksista on sairaalan poissiirtämisen jälkeen tyhjillään.

Voittajaehdotus jakaa Dikemarkin neljään osa-alueeseen,

jotka vahvistavat alkuperäistä asemakaavaa luovalla uudelleentulkinnalla. Ehdotus haastaa totutun suhtautumisen suojeltuun rakennuskantaan.

Kaleidoscope oli myös tilaajapuolen suosikki. Askerin kunnan asemakaavapäällikkö **Tor Arne Midtbø** kertoo odottavansa innolla yhteistyötä suomalais-norjalaisen tiimin kanssa ja uskovansa, että kilpailuehdotus voi tuoda Dikemarkille kaivatun uuden huomisen.

Yhteistyö kunnan ja maanomistajien kanssa on jo alkanut neuvotteluilla Oslossa. Tavoitteena on alkaa toteuttaa noin 100 000 neliömetrin korjaus- ja uudisrakentamisesta koostuvaa kokonaisuutta.

Europan on Euroopan laajuinen alle 40-vuotiaiden arkkitehtien arvostettu kilpailu. Tämänkertaisen kilpailun teemana oli *Adaptable city*. Norjan osuus keskittyi Oslon seudun kasvun, joka aiheuttaa muutospainetta lähialueiden infrastruktuurille ja sosiaaliselle rakenteelle.

KILPAILUT

ALOITUS

SISÄÄNJÄTTÖ

Yleiset kilpailut

• Tampereen Musiikkiakatemiatalon laajennus	20.11.2013	28.3.2014
• Kankaan Piippuranta, Jyväskylän Kankaan alueen aloituskortteli	20.11.2013	4.3.2014
• Lapin keskussairaalan laajennus	talvi 2014	

Sisään jätetyt yleiset kilpailut

• Vaasan raviradan alue	1.10.2013	30.12.2013
• Oulun Hupisaarten kesäteatteripaviljonki	1.7.2013	31.10.2013
• YARA Kotkaniemen kartano	25.6.2013	25.9.2013

Kutsukilpailut

• Matinkylän keskuksen päiväkotijärjestelmä ja asukaspuisto	1.7.2013	2.12.2013
• Gunillankallion Lorentzinkuja	16.9.2013	13.12.2013
• Lahden Merrasjärven alue	3.10.2013	5.12.2013
• Kouvolan Manskin alue	31.10.2013	10.1.2014
• Kotkan seurakuntakeskus	18.10.2013	31.1.2014
• Atriumkortteli, Jätkäsaari	1.11.2013	28.2.2014
• Lapinmäentie 1 – Pohjola-talo	4.12.2013	15.3.2014
• Rovaniemen Valionrannan ja Koskipuiston alue	17.2.2014	12.5.2014

Muut kilpailut

• Kuopion Sairaalakadun arkkitehtuuri- ja tontinluovutuskilpailu	13.1.2014	5.5.2014
--	-----------	-----------------

Julkisiin hankintoihin liittyvät kilpailut

Lisätiedot: HILMA: www.hankintailmoitukset.fi, SIMAP: simap.europa.eu

Linkkejä kilpailuihin: www.safa.fi/kilpailut

Tampereen Musiikkiakatemiatalon kilpailuun tulleiden kysymysten vastaukset ovat nyt esillä:
www.tampereenmusiikkiakatemia.fi

Suomalaisuuden sanansaattaja Yhdysvalloissa

Suomalaisen arkkitehtuurin ja kulttuurin lähettiläänä Yhdysvalloissa kunnostautuneelle arkkitehti Peter MacKeithille myönnettiin SAFAn hakemuksesta Suomen Leijonan 1. luokan ritarimerkki. Suomessa pitkiä aikoja asunut ja työskennellyt MacKeith kertoi *au:*lle suhteestaan Suomeen.

Peter MacKeith muistelee ensimmäistä kosketustaan suomalaisen arkkitehtuuriin:

– Muistan, miten aloittaessani arkkitehtuuriopinnot vuonna 1980 istuin luentosalissa katsellen lumoutuneena valkokankaalle heijastettua kuvaa Alvar Aallon suunnittelema New Yorkin maailmannäyttelyn Suomen-paviljongista, joka jäi mieleeni uskomattoman kirkkaana ja selkeänä. Se herätti minussa voimakasta vastakaikua. Päätin tutustua siihen arkkitehtuuriin ja kulttuuriin, jota tämä työ niin vahvasti edusti.

Pallasmaan toimisto paras koulu

MacKeith vieraili Suomessa ensimmäistä kertaa vuonna 1990 Fulbright-stipendin turvin. Ystäviensä Colin St. John Wilsonin, MJ Longin ja Kenneth Framptonin kautta MacKeith tutustui tällöin Juhani Pallasmaahan. Työskentely Pallasmaan toimistossa 1990-luvun alkupuolella oli poikkeuksellista.

– Minulla kävi hyvä tuuri sikäli, että minulle tarjottiin töitä Pallasmaan toimistosta. Ilmapiiiri toimistossa oli kosmopolitiittinen ja työtoverit kiinnostavia, kannustavia ja innostuneita. Monista onkin tullut elinikäisiä ystäviäni.

MacKeithin mukaan jo pelkästään toimeksiantojen kirjo oli riemastuttava – kirjoista ja kalusteista taloihin, museoihin ja kokonasiin kaupunkikortteleihin. Myös intohimoinen suhtautuminen suunnitteluun – materiaalien laatuun ja rakentamiseen – oli inspiroivaa. Työtoverit sietivät hyvin MacKeithin heikkoa suomen kielen taitoa.

Vuosina 1990–2005 MacKeith työskenteli ja asui eripituisia aikoja Suomessa. Kaikki sai alkunsa kiinnostuksesta arkkitehtuuriin, mutta lopullisen siteen Suomeen loi ensimmäisen tytären syntymä Suomessa vuonna 1993.

– Siitä lähtien minua on työssäni motivoinut usko siihen, että voisin antaa oman panokseni hänen syntymämaansa hyväksi.

Ennen arkkitehtuurin opintojen aloittamista kirjallisuutta opiskelleelle MacKeithille on avautunut Kalevan, Seitsemän veljeksen, Tuntemattoman sotilaan ja Pohjantähti-trilogian kautta uusi maailma. Kirjallisuus on syventänyt ymmärrystä kulttuuriin ja tukenut suomen kielen oppimista.

Uusi Suomi-sukupolvi kasvamassa

MacKeith on nykyisin Washingtonin yliopiston St. Louisissa sijaitsevan Sam Fox School of Design and Visual Arts -koulun varadekaani ja apulaisprofessori.

– Dekaanini Cynthia Weese, joka kutsui minut laitokselle vuonna 1999, tunsin voimakasta mieltymystä suomalaisen arkkitehtuuriin. Hänen miehensä ja veljensä olivat tunteneet Aallon tämän opettaessa MIT:ssä, ja he olivat ensimmäisiä, jotka aloittivat Artekin huonekalujen markkinoinnin Yhdysvalloissa. Juhani Pallasmaa ja Esa Laaksonen olivat molemmat vierailleet St. Louisissa ennen vuotta 1999 ja suositelleet minua laitoksella avoimena olevaan tehtävään. Arvata saattaa, että laitoksella on viimeisten kymmenen vuoden aikana isännöity lukuisia suomalaisarkkitehteja!

Vuonna 2012 MacKeith nimitettiin Suomen kunniakonsuliksi St. Louisiin, kaupunkiin, jonka näkyvin tunnusmerkki on maailmankuulu Eero Saarisen suunnittelema teräksinen kaari 1960-luvulta. MacKeith toimii myös seuraavan ”Suomi-sukupolven” isänä: hänen tapanaan on tuoda yliopistonsa opiskelijaryhmä puoleksi vuodeksi opiskelemaan nykyisen Aalto-yliopiston, aiemmin Teknillisen korkeakoulun, arkkitehtiosastolle. Kotiin palatessaan nuoret ovat mitä parhaita suomalaisen arkkitehtuurin sanansaattajia.

ASIAA ASUMISESTA vuonna 2014

Liittovaltuuston syyskokouksen aiheiden kärkeen nousivat ammattipoliittiset teemat. Keskustelua herätti myös SAFAn oma arkkitehtuuriohjelma, josta nostetaan vuoden 2014 kantavaksi teemaksi kohtuuhintainen asuminen.

– Aktiivisesta vaikuttamisesta huolimatta rakennusarkkitehtikoulutuksen valmistelua on vuoden aikana leimannut voimakas poliittinen vastatuuli. Arkkitehtien viesti ei ole valitettavasti tahtonut mennä perille, SAFAn puheenjohtaja Esko Rautiola totesi avauspuheessaan.

Suomessa valmisteltava rakennusarkkitehtikoulutus on herättänyt kummastusta myös muualla Euroopassa: missään muualla ei ole vastaavaa, alle viisivuotista koulutusta. Tosin edelleen on avoinna, mihin tehtäviin koulutus tulee pätevöittämään.

Rautiola kiitteli päättynyttä vuotta aktiivisesta ruohonjuuritason työstä.

– Arkkitehtuuri on näkynyt ja kuulunut koko maassa, mistä kiitos vapaaehtoisaktiiveille sekä opetusministeriön valtionavustukselle.

Taiteilijamielikuvasta eroon

Turhan usein arkkitehdit leimataan julkisuudessa vain merkittäviä julkisia rakennuksia suunnitteleviksi taiteilijoiksi. Myös päättäjien käsitys arkkitehtien osaamisesta tuntuu toisinaan olevan hakoteillä.

Kari Raimoranta esitti liittovaltuustoaloitteen arkkitehdin ammattia koskevien mielipiteiden selvittämiseksi.

– Jotta löydämme oikeat lääkkeet ongelmaan, on tehtävä perusteellinen selvitys siitä, miten muut näkevät ammattikuntamme. Arkkitehtien pitäisi profiloitua kokonaisvaltaisina osaajina, ”hyvän arjen tekijöinä”, Raimoranta sanoi.

Arkkitehtuurin Finlandia-palkinto on suunniteltu jaettavaksi tänä vuonna ensimmäistä kertaa. Mielipiteitä vaihdettiin muun muassa siitä, pitäisikö Finlandia-palkitulle jakaa tunnustuksen lisäksi myös rahapalkinto. Hallitus tuo kevään liittovaltuustoon suunnitelman palkinnon jakamisen käytännön toteutuksesta.

Kohtuuhintainen asuminen vuoden teemana

SAFAn omaan arkkitehtuuriohjelmaan kaavailtiin tälle vuodelle kolmea teemaa – kohtuuhintainen asuminen, kuntaraken-

Kokouksen kahvitauolla keskustelivat Pihla Meskanen (vas.), Marjaana Tenkanen, Daniela Grotenfelt, Heikki Riitahuhta ja Markku Hannonen.

Liittovaltuuston jäseniä (vas.) Ville Hara, Tarja Nurmi, Osmo Lappo ja Pia Ilonen.

Puheenjohtaja Esko Rautiola (vas.) ja hallituksen jäsen Esa Kauppi.

teen muutos ja ammatillinen osaaminen. Osa valtuutetuista piti kuitenkin kolmeen teemaan keskittymistä liian kunnianhimoisena. Kompromissina sovittiin, että esiin nostetaan voimakkaimpana kärkenä kohtuuhintainen asuminen muiden aiheiden kulkiessa rinnalla.

Arkkitehtuuriohjelman tavoitteena on herättää keskustelua ajankohtaisista rakennettuun ympäristöön liittyvistä aiheista, jotka jo valmiiksi kirjoittavat keskustelua mediassa. Arkkitehtien ääntä rakentamisen kokonaisvaltaisina asiantuntijoina kaivataan voimakkaammin esiin.

Talo arkkitehdeille?

Suurten ikäluokkien eläköityminen on nostamassa myös SAFAn jäsenistön keski-ikää. Jäsenmäärän turvaamiseksi SAFAn panokset on suunnattava opiskelijoiden sitouttamiseen. Alkuvuonna palkattavan opiskelija-asiamiehen tehtävänä on tehostaa SAFAn opiskelijarekrytointia yhteistyössä kiltujen kanssa.

SAFA etsii yhä omaa toimitilaa. Tehtävä on osoittautunut haasteelliseksi, sillä vaatimuksia vastaavia tiloja näyttää olevan vaikea löytää. YAPA-SAFAn esittämä liittovaltuustoaloite koskeekin omia toimitiloja.

Suomalaiselle arkkitehtuurille yksi osoite

Arkkitehtuurin tiedotuskeskus Archinfoستا on tulossa merkittävä yhteistyökumppani SAFAlle. Liittovaltuustolle selvitetiin keskuksen roolia: keskus ryhtyy ylläpitämään ja koordinoimaan finnisharchitecture.fi-sivustoa sekä kotimaista, suuralle yleisölle suunnattua tiedotussivustoa taustajärjestöjen kanssa.

Nimensä mukaisesti Archinfoستا tulee arkkitehtuurin alan tietoa eri yleisöille tarjoava toimija. Tavoitteena on, että jatkossa suomalaisella arkkitehtuurilla on yksi osoite.

Päivi Virtanen

Osaamishaasteet arkkitehdin työssä 2014 -kysely

SAFA toteuttaa nyt toista kertaa jäsenistölleen suunnatun Osaamishaasteet arkkitehdin työssä -kyselyn. Ensimmäinen kysely teetettiin vuonna 2009. Kyselyn tavoitteena on kartoittaa jäsenistön osaamista ja osaamistarpeita. Tuloksia käytetään vaikuttaessa alan perus- ja täydennyskoulutuksen kehittämiseen.

Perustutkintoon sisältyvät opinnot eivät enää yksin riitä arkkitehdin osaamisen ylläpitämiseen, sillä alan haasteet ja osaamistarpeet kasvavat koko ajan. Nykyään oleellinen osa ammattitaidon ylläpitämistä ja kehittämistä onkin jatko- ja täydennyskouluttautuminen. Monenlaista osaamista karttuu myös eri työtehtävissä.

Kutsu ja linkki kyselyyn on lähetetty jäsenistölle sähköpostitse maanantaina 27.1. Vastaamalla kyselyyn välittät SAFAn koulutus- ja tutkimustoimikunnalle tärkeää tietoa arkkitehtien nykyisistä tehtäväkentistä ja osaamishaasteista. Kyselyyn osallistuneiden kesken arvotaan ilmainen osallistuminen Lahden Sibeliusallossa 28.–29.3. järjestettävälle Arkkitehtipäiville.

Kyselyn toteutuksesta vastaavat tutkijat Jonna Kangasojja ja Jukka Hirvonen yhteistyössä SAFAn kanssa. Vastausaika päättyy **7.2.2014**. Mahdollisiin kyselyä koskeviin tiedusteluihin vastaa SAFAn koulutusvastaava Pia Selroos, pia.selroos@safa.fi, 041 528 2952.

Ole mukana vaikuttamassa!

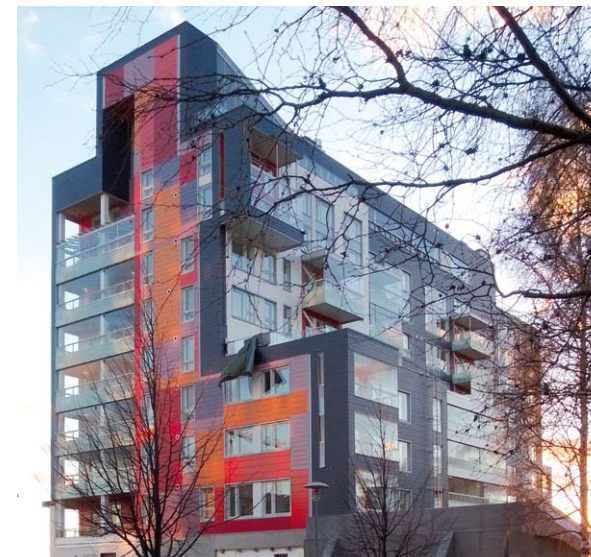
Tutustumiskäynti As. Oy Helsingin Maltaan

HESA-SAFA järjestää tutustumiskäynnin As. Oy Helsingin Maltaan, Jätkäsaaren vastavalmistuneeseen ryhmärakennuttamiskohteeseen.

ARK-house arkkitehdit esittelee talon **tiistaina 11.2.2014 klo 17**, Välimerenkatu 13.

Sitovat ilmoittautumiset **7.2.2014** mennessä osoitteeseen hesasafa@hesasafa.fi. 30 ensimmäistä mahtuu mukaan.

Tervetuloa!

Näyteikkuna 2000-luvun asuntoarkkitehtuuriin

Helsingin kaupungin asuntotuotantotoimisto (ATT) on julkaissut muhkean opuksen **Asunto 2001–2011**, joka kattaa ATT:n koko uudistuotannon kymmenvuotiskaudelta: 7 800 asuntoa, jotka toimivat kotina lähes 16 000 helsinkiläiselle.

Kirja on samalla hieno katsaus 2000-luvun laadukkaaseen asuntosuunnitteluun. SAFA-palkinnonkin vuonna 2010 pokaannut ATT on kunnostautunut korkeatasoisen asuntorakentamisen suunnannäyttäjänä. ATT:n toiminnassa korostuvat yhteiskunnallinen vastuu ja kestävyys, myös asuinympäristöstä ja kaupunkikuvasta huolehtien. Rakennuttajana ATT on ollut esimerkillinen tilaaja: hankkeet on kilpailutettu osaamista ja muita laatukriteereitä vahvasti painottaen.

Ifa Kytösahon perusteellinen katsaus kymmenvuotiskauden asuntorakentamiseen peilaa muun muassa taloussuhdanteisiin sekä valtakunnalliseen ja kaupungin ohjaukseen. Se tarjoaa hyvän viitekehyksen yksittäisten hankkeiden tarkastelulle. Rakennusvalvontaviraston virastopäällikkö **Lauri Jääskeläinen** taas pohtii artikkelissaan, millainen asunto-rakentaminen on laadukasta. Arkkitehti **Asko Takala** puolestaan valottaa suunnittelija–tilaaja-suhdetta palveluntarjoajan näkökulmasta. Kirjan suunnittelu- ja tarjouskilpailujen kuvaukset on laatinut arkkitehti **Tarja Nurmi**.

Kirja on saatavilla Helsingin asuntotuotantotoimistosta.

OTANIEMEN A69-KURSSIN ESKURSIO VIIPURIIN 21.–22.8.2014

Vielä on muutama paikka vapaana 45-vuotiskurssitapaamisen matkalle Viipuriin. Mukaan on ilmoittautunut jo 20 kurssitoveria.

Ammatillisena oppaana toimii professori **Aino Niskanen**. Lähtö on torstaina **21.8.** noin klo 9 Helsingistä ja paluu Helsinkiin perjantaina **22.8.** noin klo 18. Matkalla vierailaan kävellen vanhassa kaupungissa, torilla, kauppahallissa ja kirjastossa sekä bussilla Eremitaasissa, satamassa, funkis- ja jugendkaupunginosissa ja Monreposissa. Halukkailla on mahdollisuus lisäpäivään lauantaina 23.8. kaupunkiin perehtymisen tai lähiseuturetkien merkeissä.

Kustannusarvio matkasta viisumeineen, lippuineen ja yöpymisineen on noin 300 euroa riippuen huonetyypistä ja mahdollisesta lisäpäivästä.

Alustavat ilmoittautumiset tulee tehdä **perjantaihin 7.2.** mennessä sähköpostitse (tuomo.sirkia@fonet.fi). Sitovat ilmoittautumiset pyydetään myöhemmin.

XQ-työryhmä Aino, Raija ja Tuomo

TILTU NURMINEN

Arkkitehtuurivalokuvia

Turkulaisten arkkitehtien valokuvanäyttely keskustan parhaissa näyteikkunoissa toteutui yllättävän helposti. Vuodenvaihteessa järjestetyn pop up -näyttelyn tarkoituksena oli herättää mietteitä ohikulkijoissa ja tarjota kotikaulungin väelle huomioita ja oivalluksia maailmalta.

Näyttelyvideaa hauduteltiin pitkään, mutta se toteutettiin lopulta pikavauhtia. Näyttelyyn saatiin SAFAn toiminta-avustus, jonka turvin arkkitehtuurivalokuvista teetettiin suurenoksia valokuvaliikkeessä. Vuokraa näyttelytiloista ei tarvinnut maksaa, koska tilojen omistajankin etu oli saada ikkunoihin jotain mielenkiintoista katsottavaa staattisten kokoikkuna-teippausten sijaan.

Näyttelytiloiksi löytyivät viiden lähekkäisen vapaan liiketilan näyteikkunat keskustan paraatipaikalta Hansakorttelista, Eerikinkadun ja Kristiinankadun varrelta. Näyttely ripustettiin talkoovoimin – ikkunasomistukseen perehdyttiin tikapuilla, kalastussiimoilla ja nastoilla. Samalla tutustuttiin sähkökiskojen toimintaan ja halogeenivalaisimien huoltoon.

Kuvat herättävät kysymyksiä

Näyttelyssä oli esillä 12 arkkitehdin yhteensä lähes 50 valokuvasuurennosta. Teemana olivat erilaiset näkemykset ja kokemukset kaupunkitilasta. Suuri osa kuvista oli otettu ulkomaille tehtyjen opintomatkojen, kuten syyskuisen Osloon-retken, yhteydessä. Tarkoituksena oli herättää keskustelua siitä, voisiko jokin näistä muualla toteutuneista ideoista toimia sopivasti sovellettuina myös turkulaisessa kaupunkiympäristössä.

Valokuvat jaoteltiin liikehuoneistoittain viiteen eri alateemaan. *Kaupungin suunta* -teeman kuvat käsittelivät sitä, kuinka rakennukset, sillat, katokset tai istutukset ohjaavat katsetta ja mihin kulku ohjautuu – pysäyttääkö liikkeen ylämäki, portaat vai liikennemerkki. Lisäksi pohdittiin, mihin kohtaan kau-

punkia tehdään uutta: tiivistetäänkö keskustaa vai laajennetaan valittuun suuntaan?

Rosoinen läsnäolo -kuvinäkyi ihmisen jälki, piirroksiset seinissä ja se, mitä ne ilmaisevat. Kuvissa tarkasteltiin vastakohtia: karut rakenteet muodostavat vastaparin uudelle ja kiiltävälle – toisaalta rähjäisen, toisaalta kotoisan. Tarvitaanko myös rosoista ympäristöä?

Kohtaamisen paikat -kuvinäkyi puolestaan pohdittiin, mikä tekee aukiosta, kujasta tai puistosta kutsuvan. Onko se erityyppisten elementtien, kasvien, katukiveysten ja istuskelpaikkajen yhdistelmä tai tuulensuojainen, katseilta suojattu paikka? Millainen merkitys on suihkulähteillä, monumenteilla, sisäpihoilla, näköalapaikoilla tai avonaisilla ovilla?

Myös *Stor och liten* -teemassa käsiteltiin vastakohtia: pientä hahmoa suurten tornitalojen tai valtateiden keskellä. Syntyykö näin mittakaava, jossa pienet osat rytmittävät suurta? Monta pientä muodostaa suuren, mutta voiko suurikin muuttua pieneksi, kun se on muiden isokokoisten ympäröimä?

Vuosirenkait, uuden ja vanhan yhdistäminen -kuvinäkyi esillä olivat kerrostumat, kerrokset, maanalaiset ja maanpäälliset. Arkkitehtuuri on rakentunut eri aikakausina samoista aineksista: pilareista, välipohjista, kaarista, aukotuksista, syvennyksistä ja valaistuksesta. Tutut materiaalit toistuvat ja uusia kertyy vanhojen rinnalle. Miten elävät rinnakkain puu, tiili, betoni, teräs, lasi, muovi, kupari, kivi? Miten uusi suhtautuu olemassa olevaan?

Valokuvat eivät anna suoria vastauksia, mutta ne inspiroivat ehkä pohtimaan, mitkä elementit rakennetussa ympäristössä luovat viihtyisän tilan. Kenties seuraavan näyttelyn aiheena onkin *Turku arkkitehtien silmin*.

Tiltu Nurminen
paikallisasiamies, Turku-SAFa

MIKAEL LINDEN

Erinomainen vuokra-asuntohanke palkittiin

Vuoden 2013 Rakentamisen Ruusu -tunnustus myönnettiin arkkitehti **Kristiina Hannunkarille** ja projektipäällikkö **Klaus Hamströmille**. Tunnustuksen myöntämisen perusteena oli Helsingin kaupungin rakennuttama maamerkimäinen vuokra-asuntokohde Viikinkimäessä osoitteessa Harjannetie 44. Hankkeen pääsuunnittelijana toiminut Kristiina Hannunkari (Arkkitehti-toimisto Hannunkari & Mäkipaja) onnistui tiimeineen luomaan uutta mielenkiintoista asuntoarkkitehtuuria ilman tarpeetonta konstailua. Syvärunkoinen rakennus on mahdollistanut tehokasta asutosuunnittelua – toiminnallisesta laadusta tinkimättä.

Rakennuttajalla oli hankkeessa merkittävä rooli, jotta tavoiteltu laatu ja kustannustehokkuus pystyttiin saavuttamaan. Helsingin asuntotuotantotoimiston projektipäällikkö Klaus Hamströmin ansiosta projekti toteutettiin tontilla, joka oli alun perin varattu toimistorakennukselle. Hamström ei antanut periksi normaaleille vesitys- ja huonontamisvaatimuksille. Onnistuneilla tilaratkaisuilla talotekniset laitteet saatiin sijoitettua rungon sisään ja välttyttiin kattomaisemaa rikkovilta konehuoneilta. Lisä- ja muutostöiden kustannukset jäivät alle yhden prosentin, mikä osoittaa erityisen taitavaa suunnittelun ja kustannusten hallintaa.

Rakentamisen Ruusun sai ATT:n vuokra-asuntokohde Harjannetie 44 Viikinkimäessä.

Kunniaa korjauskohteille ja kaupunkikulttuurille

Rakentamisen Ruusun lisäksi jaettiin kolme kunniamainintaa. Stora Enson käytössä olevan, **Alvar Aallon** suunnitteleman ja vuonna 1962 Katajanokalle valmistuneen Enso-Gutzeitin pääkonttorirakennuksen julkisivut uusittiin marmorilla vuosina 2006–2007. Kunniamaininnan sai sisätilojen vuonna 2013 valmistuneen peruskorjauksen pääsuunnittelija, arkkitehti **Jyrki Iso-Aho**. Korjaus osoittaa, että myös suojeltua rakennusta voidaan nykyaikaistaa onnistuneesti.

Lars Sonckin suunnitteleman, vuonna 1929 Fredrikintorille valmistuneen Metodistikirkon katon spiira eli piikki jouduttiin poistamaan keväällä 2011 huojuvana ja huonokuntoisena. Spiira on merkittävä Etelä-Helsingin siluettissa, ja Rakennusvalvontavirasto toivoikin spiiran palauttamista katolle. Pääsuunnittelija, arkkitehti **Ilkka Salminen** analysoi huolella spiiran historiaa ja Sonckin suunnitteluprosesseja. Lopputuloksena paikalle rekonstruoidtiin spiira, johon myös Metodistikirkko on hyvin tyytyväinen.

Hämeentie 13 B:n ravintolat Siltanen, Kuudes Linja ja Kaiku ovat antaneet unohdetulle ja käytöstä poistuneelle entiselle tulitikkutehtaan ja rautasänkytehtaan rakennukselle uuden elämän. Ravintolakonseptin luomisesta kunniamaininnan saivat yrittäjät **Tim Uskali**, **Toni Rantanen** ja **Matti Heekki**. Hanke osoittaa, että kaupunkitilaa voidaan elävöittää pienissä osissa, ilman suuria eleitä.

ARKKIHARHAA

ARK:n 6/2013 kansi on lupaava, Rorschachin kuvio fragmenteista ja vihdoinkin teemana urbanismi ja keskukset! Päätoimittaja **Jorma Mukala** avaa: ”Moderni arkkitehtuuri ei ole oikein osannut tuottaa aitoa kaupunkimaisuutta.” Pyhään violettiin kehystetyillä aukeamilla esitellään modernia arkkitehtuuria viidessä projektissa ilman kommentteja. Kahdellatoista sivulla keskustellaan keskustusten ristiriidoista kirjaimellisesti ristiriitaisella tavalla. Raavitaan kovin kulunein kynsin urbanismin pintaa. Kahdelta tunnetulta asiantuntijalta (**Lauri Jääskeläinen** ja **Olli Lehtovuori**) on tilattu artikkelit kevyistä aiheista – oleellista sanottavaa heillä olisi ollut paljon painavammista teemoista. **Panu Lehtovuoren** Ypenburg on puutteellisesti visualisoituna survottu ahtaalle, asia kärsii.

Runsaasti tilaa on kuitenkin löytynyt kahdelle huopakynäpiirustukselle sivulla 60. Kaaviossa A on esitetty tavallisen noin 20-kerroksisen rakennuksen leikkaus. Kaavio B sisältää asemapiirroksen kahdesta samansuuntaisesta, kulmittain sijoitetusta rakennuksesta. Maailmaan on näillä tavoin rakennettu sadan vuoden aikana kymmeniätuhansia paikkoja. Esitetty ilmiö, tuulen käyttäytyminen vaippaan nähden, on suunnittelijoille selviö ja otetaan monin tavoin huomioon suunnittelun eri vaiheissa (rakenteiden jäykistys, kiinnitykset, vaikutukset rakennusten ympärillä). Voiko olla niin, että asia on päätoimittajalle uusi? **Jukka Heikkisen** teksti sisältää useita asiavirheitä. Kalasataman keskus hyökkäyskohteenaan hän luo kauhukuvia tuulista, jotka siellä heittelevät asukkaita. Luonnonilmiönä tuuli joskus horjuttaa ihmisiä jopa pelloilla, harvoin kuitenkaan Suomessa.

Teksti on harhainen, sitä ei olisi pitänyt julkaista. Se on seurausta kirjoittajansa häviämistä kaavavalitusoikeuden käynneistä. Niiden aiheuttamat turhat kustannukset ovat miljoonia euroja ja siirtyvät asuntojen ja palvelujen hintoihin. Tämän taustan päätoimittaja Mukala epäeettisesti pimentää. Kun ”virtausten tutkija” Heikkisen työ VTT:n plasmagyrokinetiikan turbulenssiosastolla ei ole ylittänyt uutiskynnyksiä, kaavavalituksilla saa julkisuutta. Kelvotonta journalismia päätoimittajalta on jättää asiatiedot tarkistamatta ja kuulematta suunnittelijoita. Jos ratkaisuihin on merkittäviä näkemyseroja, on ne käsiteltävä dialogisesti. Ammattilehti ei saa antautua harhaisen sepittelyn välineeksi. Julkaisuajankohta ajoittuu Kalasataman rakennuslupakäsittelyyn. Onko tarkoitus, että *Arkkitehti*-lehden arvovaltaa käytetään häiritsemään prosessia? Tosiasiallisesti lehden arvovalta ja kansainvälinen kiinnostavuus on menetetty. Jos päätoimittaja ei oikein jaksa tai osaa toimittaa tasokasta aineistoa, pitää tehtävä antaa muille. Saattaa olla, että synkstä, syvenevästä alamäestä ei lehti enää nouse.

Pekka Helin

Tuomas Wichmann

12.1.2014

VASTATUULEEN

Pekka Helin ja Tuomas Wichmann kritisoivat *Arkkitehti*-lehden numeron 6/2013 sisältöä ja päätoimittajan kykyä hoitaa tehtäviään. Erinomaista, että lehti synnyttää keskustelua, vaikkei hyytävä vastatuuli päätoimittajaa lämmitäkään. Vastaan kertomalla ARK 6/2013:n taustoista ja ideoista. Näin lukija voi arvioida tavoitteita, tulosta ja kritiikkiä.

ARK 6/2013 -kokonaisuus

Urbanismi valikoitui numeron teemaksi syksyllä 2012. Sisältö muotoutui vähitellen. Pääideana on esitellä tuoreita keskustanhankkeita ja antaa kolmen asiantuntijan niiden kautta keskustella kriittisesti kaupunkisuunnittelusta. Koska länsimetro synnyttää uudenlaista kaupunkirakennetta, valitsin keskustelutani kriitikoiden kanssa esiteltäväksi kolme kohdetta metroasemineen Espoosta. Lisäksi Keski-Pasilan uunituore keskustasuunnitelma oli itsestään selvä valinta. Kohteiden esittelyihin tuli mukaan myös suunnittelijan näkökulma.

Lehden toinen puolisko havainnollistaa, kuinka moninainen olento kaupunki on. Hierarkian välttämiseksi ja moninaisuuden korostamiseksi rajasin juttujen pituuden 2–4 sivuun. Kaikkia tekstejä en tilannut, vaan valitsin runsaan vuoden aikana saamastani aineistosta neljä tähän yhteyteen sopivaa juttua. Muun muassa **Lauri Jääskeläinen** ja **Olli Lehtovuori**, joiden aihevalintaa Helin ja Wichmann kritisoivat, olivat lähettäneet juttunsa oma-aloitteisesti.

Artikkeli Kalasatamasta

Koska korkea rakentaminen – yli 30-kerroksiset talot – on kaupunkisuunnittelussamme uusi ilmiö, pidin tärkeänä käsitellä aihetta myös urbanismi-numerossa, vaikka aihe oli teemana jo ARK 4/2012:ssa. Kolme tekstiä käsittelee tätä aihetta. Lauri Jääskeläinen pohtii tornitaloja monumentaalisuuden näkökulmasta, **Vesa Humalisto** siirtää katseen korkeudesta jalustaan, maantason merkitykseen, ja **Jukka Heikkinen** analysoi korkean rakentamisen tuulisuusongelmia kohteenaan Kalasataman keskus.

Heikkinen lähetti minulle viime keväänä pitkän artikkelin jossa hän käsitteli varsin yksityiskohtaisesti tornirakennusten aiheuttaman tuulisuuden vaikutuksia asuinpihan suunnitteluun esimerkkinä Kalasataman keskus. Totesin kirjoittajan tekniikan tohtoriksi ja Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen tutkijaksi. Julkisessa keskustelussa ei ole paljon puhuttu tornitalojen vaikeasti hallittavista tuuliongelmista. Tämän vuoksi pidin Heikkisen näkökulmaa yhteiskunnallisesti tärkeänä. Elokuussa olin yhteydessä Heikkiseen ja sanoin, että artikkeli sopisi aiheeltaan urbanismi-numeroon ja julkaistaisiin, jos hän voisi tiivistää asian noin neljäsosaan alkuperäismitasta. Näin artikkeli rakentui osaksi numeroa.

Helin ja Wichmann toteavat Heikkisen tekstin sisältävän useita asiavirheitä. Toivon, että *Arkkitehti*-lehti saa julkaistavakseen vastineen, jossa Heikkisen argumentointia korjataan niiltä osin kuin se on virheellistä. Asia on tärkeä. Valistuksen rationaalisen perinteen mukaisesti ”argumentin pakoton pakko” pitää kumota vasta-argumentein. Kirjoittajan mustamaalaaminen tai päätoimittajan arvioiminen epäpäteväksi ei muuta mitenkään itse argumentoinnin voimaa, sen pakotonta pakkoa.

Etiikan rannalla

Mitään salaliittomaista ajoitusta en *Arkkitehti*-lehden numeroille mieti. En ehdi seurata yhdenkään projektin rakennuslupa- tai valitusprosesseja voidakseni yrittää häiritä tai edistää niiden etenemistä. En pidä tehtäviini kuuluvana miettiä lainsäädäntömme takaamien oikeuksien – mukaan lukien valitusoikeus – aiheuttamia kuluja. Minulle oikeudenmukaisuus ja sananvapaus ovat arvoja, joiden merkitystä ei tule arvioida rahassa.

Vastatuuli kuljettaa ajatukseni Kotkan saaristoon. Pikkupoi- kana myrskyn jälkeen oli aina kiinnostavaa rientää tutkimaan raivoisien aaltojen rantaan paiskomaa roinaa. Yllätyksellisen tar- varan seasta löytyi harvoin mitään hyödyllistä, lukuun ottamatta sekalaista puutavaraa, jolla saatiin ainakin sauna lämpimäksi.

Arkkitehtuuriintervessin

Jorma Mukala

päätoimittaja, Arkkitehti-lehti

Aalto PRO

Aalto-yliopiston täydennyskoulutusta

Etumatkaa läpi elämän

Suunnittelu- ja rakennusalan projektijohdolle ja -asiantuntijoille

Rakennuttajakoulutus RAPS 36

12.2.–22.10.2014

Päivitä ammattitaitoasi rakennusalan projektinjohtokoulutuksessa, joka valmentaa RAPS-pätevyyden hakemiseen.

Pääsuunnittelijakoulutus – PS Pro

12.2.–25.9.2014

Syvennä osaamistasi suunnittelun- ja projektinjohtamisen osalta pääsuunnittelijan pätevoitymiseen valmentavassa koulutuksessa.

Klikkaa nettiin tai soita!

aaltoopro.fi/raps, aaltoopro.fi/ps
anna-maija.makitalo@aalto.fi, 050 560 8367

A Aalto University
Professional
Development

aaltoopro.fi

Mari Soinin diplomityö: Jätkäsaaren Hyväntoivonpuiston eteläinen osa, näkymäkuva mäeltä rantaan.

KATSE MAISEMA-ARKKITEHDIN TYÖN KEHITTÄMISEEN

Maisema-arkkitehtiliitto MARKin uusi johtokunta on aloittamassa toimintaansa. Yhdessä tämän vuoden tavoitteeksi on asetettu maisema-arkkitehdin työelämäsioiden kehittäminen erityisesti maisema-arkkitehtitoimistojen näkökulmasta. Aihe on jäänyt viime vuosina yhdistyksen toiminnassa liian vähälle huomiolle: työskenteleehän kuitenkin noin puolet liiton jäsenistä yksityisellä sektorilla erilaisissa suunnittelutoimistoissa.

MARKiin liittyi viime keväänä kahdessadas jäsen, ja jäsenmäärä on melkein kaksinkertaistunut viidessätoista vuodessa. Vastaavaa ei ole kuitenkaan tapahtunut maisema-arkkitehtitoimistojen määrän suhteen. Mistä asia johtuu, ja mitä sille pitäisi tehdä? Myös opiskelijat ovat toivoneet lisää tietoa suunnittelualan yrittäjäksi ryhtymisestä.

Yksityinen sektori haltuun

Kahvipöytäkeskusteluissa ajankohtaisia aiheita ovat olleet maisema-arkkitehtuuriin liittyvien tehtäväluetteloiden ja hankintamallien kehittäminen, projektien sopimusmallit, pääsuunnittelija-asiat ja erilaiset laatujärjestelmät. Myös suunnitelmien tekijänoikeudet ovat askarruttaneet alan toimijoita.

Käytössä olevista työehdoista ja työsopimuksista on ollut

vähän kerättyä tietoa. Samoin projektitoiminnan seuraaminen vaikkapa toteutuneiden suunnittelutyömäärien osalta tai ylipäättään suhdannetilanteen arvioiminen on ollut vähäistä. Olisiko maisema-arkkitehtuurista myös vientituotteeksi, vai onko se jo ollut sitä, ja missä määrin?

Näistä asioista on tosiaan yllättävän vähän tilastotietoa tai edes laajempaa keskustelua. Maisema-arkkitehdin työelämän kehittäminen ei toki tule valmiiksi tänä vuonna, mutta tärkeässä asiassa jostain on aloitettava. Yhdistys käynnistää tiedon keräämisen toteuttamalla keväällä työelämää koskevan kyselyn yksityisellä sektorilla toimiville jäsenille.

Mukava alku työn sisällön kehittämiseksi ovat olleet jo perinteeksi muodostuneet Viheraluerakentajien kanssa pidetyt yhteiset työmaapäivät. Vastaavia yhteistyötahoja on varmasti löydettävissä lisääkin. Esimerkiksi Arkkitehtitoimistojen Liiton ATL:n toimenkuva tuntuu juuri siltä, mitä myös maisema-arkkitehtien parissa kaivataan. Eikä maisema-arkkitehdin työstä voi tietenkään puhua ilman, että keskusteluun otetaan mukaan myös toinen puoli jäsenistöstä eli julkisilla aloilla toimivat maisema-arkkitehdit.

Arto Kaituri

MARKin vuoden 2014 puheenjohtaja

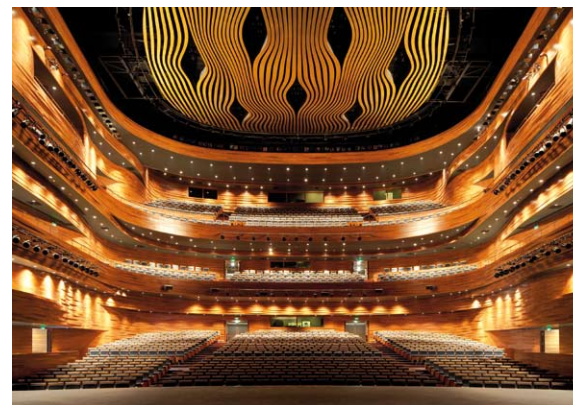
Vuonna 2013 Aalto-yliopistosta valmistuneet maisema-arkkitehdit ja heidän diplomityönsä

- **Ant-Wuorinen, Miina**
Kaupunginselän kierros – Vaasan Eteläisen kaupunginselän kiertävä ulkoilureitistö
- **Pelo, Marja**
Vihertehokkuus rakennetussa ympäristössä
- **Saastamoinen, Suvi**
Korson puroupuisto – Korson keskuspuiston kehittämissuunnitelma ja valaistuksen ideasuunnitelma
- **Salminen, Sarianna**
Routakallio – Puistosuunnitelma muuttuvaan louhosmaisemaan
- **Soini, Mari**
Puisto näkymättömään kaupunkiin – Jätkäsaaren Hyväntoivonpuiston eteläinen osa
- **Arlander, Harald**
Hulevesipuisto Vantaan Kivistöön
- **Bergman, Anna**
Kulokukkula – täyttömäen maisemasuunnitelma
- **Ekroos, Elina**
Arboretum Villa Magnolia
- **Laine, Kaisa**
Sibeliuksen ja Topeliuksen puistojen historiaselvitys ja yleissuunnitelma
- **Nuotio, Aino-Kaisa**
Maaperän, ylijäämämaiden ja sivutuotteiden kestävä käyttö viherrakentamisessa
- **Hyövälti, Maria**
Toimiva vuorovaikutus liikennesuunnittelun kaavaohjauksessa
- **Saario, Janne**
Steelpark – rullalautapuisto Luulajaan
- **Äärelä, Riikka**
Paikka auringossa – maisemakokemuksen huomioiminen harjujen paahde-elinympäristöjen luonnonhoidossa

MARK toivottaa paljon onnea uusille maisema-arkkitehteille – ja tervetuloa mukaan liiton toimintaan!

KUVAT: JUSSI TIAINEN

Wuxin oopperatalo LiHu-järveltä päin ja oopperasali.

PES-Arkkitehdit palkittiin Kiinassa

Professori **Pekka Salmiselle** ja PES-Arkkitehdeille luovutettiin joulukuussa Pekingissä Kiinan sisustusarkkitehtiliitto CIDAn korkein designpalkinto, *CIDA 2013 Creative Design Award*. Palkinto myönnettiin Wuxin oopperatalon suunnittelusta. Palkinto jaettiin CIDAn 25-vuotisjuhlaviikon päättäneessä palkintogaalassa.

Wuxin oopperatalo on saanut Kiinassa runsaasti positiivista huomiota. Oopperatalon pääurakoitsija CSCEC on Kiinan suurin rakennusyhtiö ja kolmanneksi suurin koko maailmassa. PES-Arkkitehdit ja CSCEC:iin kuuluva 11 000 hengen suunnitteluorganisaatio ovat sopineet kansainvälisestä yhteistyöstä muun muassa kulttuurirakennusten ja lentoterminaalien suunnittelussa.

Hintakilpailu kuluttaa

Arkkitehtisuunnittelu on sekä kiinteistö- ja rakennusalan että luovien alojen piiriin kuuluvaa liiketoimintaa. Molemmilla aloilla on mittavat mahdollisuudet ja suuri määrä erilaisia toimijoita.

Vankkaan perinteeseen ja erityisosaamiseen perustuva asema on mahdollistanut arkkitehtitoimistoille kohtalaisen turvalliset oltavat aina tähän päivään saakka. Markkinat ovat muuttumassa. Molemmilla aloilla arkkitehtisuunnittelun liikevaihdolla mitattu suhteellinen osuus on laskenut.

Toimistojen työtaakassa tämä ei näy, sillä arkkitehtisuunnittelun merkitys ja tarpeellisuus ovat pysyneet ennallaan. Talonrakentamisen suunnittelun tehtävien ja vastuiden osalta se on jopa kasvanut.

Toisaalta on niinkin, että arkkitehtisuunnittelun liiketoiminnan tunnuslukujen suora vertaaminen muihin toimialoihin on vaikeaa. Arkkitehtisuunnittelu ei helposti lokeroidu mihinkään toimialaryhmään, ja eri toimialoilla asiakaskunta ja markkinat ovat hyvin erilaiset.

Esimerkiksi nopeimmin suhteellista osuuttaan kasvattaneen, luoviin aloihin laskettavan pelialan markkina-alue on erittäin kansainvälinen ja laaja, kun taas arkkitehtisuunnittelulla se on hyvin paikallinen, rankasti hintakilpailtu ja varsin suppea. Arkkitehtitoimistojen liikevaihdosta noin viisi prosenttia tulee viennistä – suomalaisen pelialan liikevaihdosta viennin osuus on 90 prosenttia.

Kehittämistyö vaarassa

Suomalaiset arkkitehtitoimistot ovat hyviä tutkimaan ja kehittämään asiakkaan vaatimukset täyttäviä käytännöllisiä ratkaisuja ja kaupunkisuunnitelmia. Jo monta vuotta ankarana jatkunut hintakilpailu yhdessä hankintalain tiukkojen tulkin-

tojen ja käytäntöjen kanssa on kuitenkin ajanut suunnittelu- toimistojen voimavarat äärirajoilleen.

Arkkitehtitoimistoille ei ole jäänyt aikaa liiketoiminnan kehittämistyöhön, vaan kaikki osaaminen ja energia on käytetty suoraan suunnittelutyöhön. On luonnollista, että tällaisessa toimintaympäristössä ei ole syntynyt uusia liiketoimintainnovaatioita eivätkä arkkitehtitoimistot ole onnistuneet kehittämään pääsuunnittelupalveluaan laajemmaksi rakennuttamisen palveluksi, vaikka kysyntääkin olisi ollut.

Aika ajatella toisin

Rohkaisevaa arkkitehtitoimistojen tulevaisuuden kannalta on se, että sekä kiinteistö- ja rakennusalan että luovien alojen liiketoimintojen merkitys Suomen kansantaloudelle on suuri ja kasvaa edelleen. Euroopan unionin alueella luovan liiketoiminnan arvo on jo suurempi kuin autonvalmistusteollisuuden.

Luovan osaamisen liiketoimintaan syntyy koko ajan uusia malleja ja uusia markkinoita. Suomalaisen arkkitehtitoimistojen on syytä olla mukana tässä kehityksessä, sekä avaamassa uusia markkinoita että kehittämässä jo olevia.

Kovan kilpailun kuluttamat yrittäjät, osakkaat ja työntekijät pitää saada uskomaan alan elinvoimaisuuteen. Arkkitehtitoimistojen liitto käynnistää tämän vuoden aikana hankkeita, joilla pyritään selvittämään, miten arkkitehtitoimisto saataisiin toimimaan tuloksekkaammin ja kestävästi mukana sekä kansallisessa että kansainvälisessä kilpailussa.

Luoville aloille on luonteenomaista, että työntekijöistä ja heidän jatkuvasta kouluttamisestaan on pidettävä erityistä huolta: niin arkkitehtitoimistoissa kuin muissakin luovien alojen yrityksissä yksittäiset ihmiset ovat ne, joilla on hallussaan käyttökelpoinen ja arvokas osaaminen ja taito.

Vesa Juola

ARKKITEHTITOIMISTOT TARVITSEVAT UUSIA VÄLINEITÄ PÄRJÄTÄKSEEN MUUTTUVASSA MAAILMASSA.

Lyhyesti

Uudet konsulttitoiminnan yleiset sopimusehdot ja tehtäväluettelot tulevat käyttöön

Konsulttitoiminnan yleiset sopimusehdot KSE 2013 on nykyisen KSE 1995:n päivitys ja pääosin samansisältöinen. Tehtäväluettelot (HJR12, PS12, ARK12, RAK12, GEO12 ja TATE12) on uusittu kokonaan, ja ne ovat aikaisempia tehtäväluetteloita laajempia, erityisesti talotekniikan osalta. Uudet tehtäväluettelot käsittävät luetteloiden lisäksi niin sanotun hanketietokortin HT12 ja tehtäväluetteloiden käyttöohjeen.

Uuden KSE 2013:n ja uusien rakennushankkeen johtamisen ja suunnittelun tehtäväluetteloiden käyttöönoton helpottamiseksi kootaan TELU + KSE13 -koulutuspaketit, joita varten laaditaan yhteiset koulutusmateriaalit ja yhteinen koulutusohjelma. Materiaalin ja koulutusohjelman pohjana ovat eri osa-alueista koottu yleisesitys ja erilaiset caset, esimerkiksi päiväkotit (perustaso), vaativa uudisrakennus ja peruskorjaus (joissa erikseen tilattavia osia).

Koulutusversioita ja -tilaisuuksia tulee olemaan kahdentyyppisiä: lyhyempiä tietoiskumaisia tiiviitä paketteja ja pidempiä koko päivän kestäviä koulutuksia. Koulutuspakettien materiaali tullaan julkaisemaan liittojen avoimilla verkkosivuilla.

ATL-palsta

PALSTALLA UUTISOIDAAN SUUNNITTELU- JA RAKENTAMISALAN SEKÄ JÄRJESTÖKENTÄN AJANKOHTAISISTA AIHEISTA. LISÄKSI ILMOITAMME HALLITUKSEN TÄRKEISTÄ PÄÄTÖKSISTÄ, VUOSIKOKOUKSESTA, MIELENKIINTOISISTA KURSSEISTA JA KOULUTUKSISTA SEKÄ MUISTA ALAN TAPAHTUMISTA.

JUTTUVINKIT JA PALAUTE: TOIMISTO@ATL.FI

SEURAA NÄITÄ

- Rakennustiedon helmikuun rakennusfoorumin aiheena on maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisarviointi.
- Konsulttitoiminnan yleiset sopimusehdot KSE 2013 ilmestyy alkuvuodesta 2014.
- KSE 2013:n ja uusien tehtäväluetteloiden koulutus alkaa. Ensimmäinen koulutuspäivä 12.2.2014 klo 9–16.

Kari Uusiheimala 1947–2013

Professori, sisustusarkkitehti Kari Uusiheimala menehtyi 3. marraskuuta 2013. Vuonna 1947 Kymissä syntynyt Uusiheimala valmistui Taideteollisesta korkeakoulusta vuonna 1980. Opiskeluaikanaan hän työskenteli muun muassa Juhani Kataisen ja Yrjö Turkan toimistoissa. Hän perusti jo ennen valmistumistaan oman toimiston, joka oli 1980-luvulla suurimpia Suomessa ja tunnettu menestyksekkäästä yhteistyöstään arkkitehtitoimistojen kanssa. Kokonaisuudessaan toiselle sadalle nouseva työluettelo sisältää kymmeniä pankkeja, toimis-

toja ja julkisten rakennusten sisustuksia useassa eri maassa.

Uusiheimala valittiin vuonna 1994 sisustusarkkitehtuurin professoriksi Saksan Halleen, Burg Giebichenstein taidekorkeakouluun. Viran puitteissa hän jatkoi käytännön suunnittelutyötä säilyttäen yhteydet Suomeen. Kaksi vuotta myöhemmin SIO valitsi Uusiheimalan Vuoden sisustusarkkitehdiksi. Palkittu kohde oli Braunschweigissa sijaitseva suojeltu kaupunginhotelli Magnitor.

Uusiheimala oli monitaitoinen oman alansa ammattimies. Toiminnallisten vaatimusten ohella hän hallitsi materiaalit, niiden ominaisuudet ja rakenteiden yksityiskohdat. Nopein ja vakain viivoin hän aina sovitti suunnitelmansa kulloiseenkin arkkitehtoniseen tilanteeseen.

Näkemyksiään ja ammattitaitoaan hän välitti myös opetus-työssään laajentaen ja uudistaen railakkaasti saksalaista sisustusarkkitehtikoulutusta omassa korkeakoulussaan. Suosittu opettaja toi usein opiskelijoita tutustumiskäynnille Suomeen. Oppilaita ja ystäviä vieraanvarainen perhe kestitsi niin kotoaan Hallessa kuin Barösundin kesäpaikassaan Suomessa.

Uusiheimala kantoi huolta sisustusarkkitehdin ammatin tulevaisuudesta ja ammattikuvasta, jota julkisuushakuinen somistaminen vie väärään suuntaan. Hän painotti, että sisustusarkkitehdin tulee erityisesti hallita kalusteiden ja kiinteiden sisustuosien rakenteellinen suunnittelu, jotta ammattikunnalle olisi tulevaisuudessakin tarvetta ja työtä.

Kari Uusiheimala oli innostunut ammatistaan, jota hän jatkoi aktiivisesti sairautensa estämättä. Työ oli hänen rakkain harrastuksensa. Sitä eliksiiriä hän halusi nauttia loppuun asti.

Tuomo Siitonen

TunnustusPAANU 2013

SAFAn vuosittain jakama kestävän kehityksen palkinto TunnustusPAANU 2013 luovutetaan **keskiviikkona 12.2. klo 15** Rakennustietosäätiön tiloissa (Malminkatu 16 A, 8. krs.) kuohuviinitarjoilun kera.

Tervetuloa mukaan!

AJANKOHTAISIA APURAHOJA

Greta ja William Lehtisen säätiön apurahat haettavissa 28.2. saakka

Greta ja William Lehtisen säätiö julistaa kuvataiteilijoiden, taideteollisuuden harjoittajien, säveltaiteilijoiden ja arkkitehtien haettavaksi apurahoja. Apurahat on tarkoitettu käytettäväksi kotimaassa ja ulkomailla tapahtuvaa työskentelyä tai kotimaassa/ulkomailla järjestettävää näyttelyä varten. Säätiö tukee ensisijassa hakijoiden sellaista toimintaa tai hankintoja, jotka kohdistuvat apurahahakemuksen jättämisaikaa seuraavaan 12 kuukauden aikaan.

Kirjalliset hakemukset selvityksineen ja mahdollisine valokuvineen, joihin hakija haluaa viitata, on toimitettava postitse 28.2. mennessä osoitteella: *Säätiön asiamies Jouko Huhtala, Asianajotoimisto Castrén & Snellman Oy, Eteläesplanadi 14, 00130 Helsinki. (Huom. viimeistään 28.2. päivän postileimalla varustettut hakemukset huomioidaan).*

Säätiön hallitus päättää apurahoista kokouksessaan, joka pidetään kuluvaan vuoden toukokuun lopussa tai kesäkuun alussa. Apurahojen saajat tullaan ilmoittamaan säätiön verkkosivuilla kesäkuun puoleen väliin mennessä. Lisäksi apurahan saaneille ilmoitetaan asiasta henkilökohtaisesti.

Lisätietoja: www.gretajawilliamlehtinen.fi

Suomen Kulttuurirahaston maakuntarahastojen haku aika 10.2. saakka

Suomen Kulttuurirahaston yhteydessä toimii 17 maakuntarahastoa. Ne tukevat oman maakuntansa alueella tehtävää kulttuurityötä jakamalla apurahoja ja palkintoja kerran vuodessa. Etusijalla ovat maakunnassa syntyneet hakijat, maakunnassa suoritettava tai siihen kohdistuva työ sekä maakunnallisesti erityisen merkittävät kulttuuri- ja kehittämissankkeet.

Maakuntarahastojen yhtenäinen haku aika on 10.1.–10.2. 2014 ja apurahoja haetaan hakuohjeiden mukaisesti verkkopalvelussa. Apurahat jaetaan kunkin maakuntarahaston omaa vuosijuhlassa keuhällä.

Lisätietoja ja hakeminen: www.skr.fi

ARKKITEHDIT NRT

Arkkitiedit NRT Oy etsii

ARKKITEHTIA JA SISUSTUSARKKITEHTIA

monipuolisiin ja kiinnostaviin tehtäviin peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeiden parissa.

Hakijalla tulee olla kokemusta projektiarkkitehdin tehtävissä, ArchiCad-osaamista sekä halua työskennellä intohimoisesti hyvän arkkitehtuurin saavuttamiseksi.

Lähetä hakemus, portfolio ja CV osoitteeseen teemu.tuomiarkkitehditNRT.fi tai soita 09 6866 7881.

ARKKITEHTI

Töitä korjausrakentamiseen liittyvissä suunnittelutehtävissä. ArchiCAD-taito välttämätön. Työtehtävät edellyttävät myös hyvää suomen kielen taitoa.

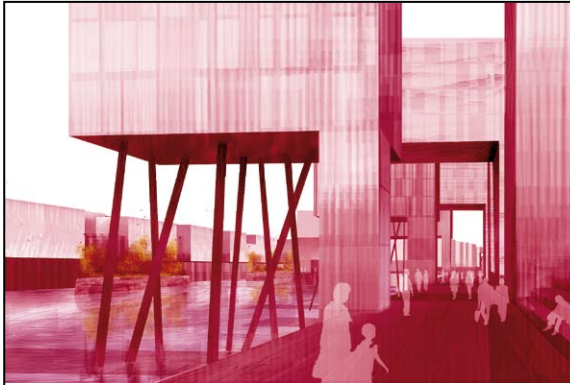
yhteydenotot sähköpostitse: jarmo@arkd4.fi

Arkkitiedit D4 Oy
Otsonkallio 2, 02110 Espoo
www.arkd4.fi

TILITOIMISTO A-PALVELU OY

Korkeavuorenkatu 43 D, 00130 HELSINKI
puh. (09) 680 1368
tilitoimisto@apalvelu.fi

Pienoismallitoimisto HELIÖVAARA
www.jaakkoheliovaara.fi
050 4337 499
CNC-työstöt

ARKKITEHTITOIMISTO BRUNOW & MAUNULA OY

Haemme sekä **avustavia suunnittelijoita** että **ko-keneita projektiarkkitehteja** monipuolisiin tehtäviin maankäytön, rakennussuunnittelun sekä korjauskentämisen parissa.

Vuodesta 2012 lähtien olemme olleet osa Swecon arkkitehtikonsernia. Siksi voimme nyt tarjota työntekijöillemme uudenlaiset mahdollisuudet urakehitykseen ja itseensä profiloitumiseen. Asiakkaillemme voimme tarjota palveluja yhteistyössä koko konsernin kanssa. Tule joukkoomme Vallilaan takaamaan luovan ja korkealaatuisen suunnittelutyön jatkuvuutta, vastaamaan uusiin haasteisiimme ja panostamaan hyvin asiakkuussuhteisiin.

Tärkeimmät työvälineemme ovat Revit- ja AutoCAD Architecture -ohjelmistot.

Tiedusteluihin vastaavat:

Laura Mattila (puh. 040 523 9484) ja
Anna Brunow (puh. 040 534 7191).
Sähköposti: etunimi.sukunimi@brunowmaunula.fi.

Embassy of India, Helsinki invites quotations from registered Architect companies for renovation of property at 30 Kulosaarentie, 00570 Helsinki.

Details of work to be carried out and layout plans etc. can be obtained during working days from the Embassy.

The quotations in a sealed cover may please be sent latest by **31st January 2014** to Shri S.C. Sharma, Attache (Admn), Embassy of India, 32 Kulosaarentie, 00570 Helsinki.

Kirkkonummi on kasvava ja kehittyvä, yli 37.000 asukkaan kunta Helsingin seudulla.

Yhdyskuntatekniikan toimiala hakee joukkoonsa **kaavoitusarkkitehtia**

Pääasiallisiin tehtäviin kuuluu osayleis- ja asemakaavojen laatiminen sekä muu maankäytön suunnittelu ja sen ohjaaminen. Erityisenä ansiona pidetään kokemusta asemakaavoituksesta.

Viran pätevyysvaatimuksena on teknillisessä korkeakoulussa tai yliopistossa suoritettu arkkitehdin tutkinto sekä alalta riittävä työkokemus. Palkkaus määräytyy teknisen alan sopimuksen palkkaryhmän III mukaan. Virkaan valitun on ennen viran vastaanottamista esitettävä hyväksyttävä todistus terveydentilastaan. Viran täyttämiseksi noudatetaan neljän kuukauden koeaikaa. Kirkkonummen kunta kuuluu HSL-alueeseen.

Lisätietoja antavat kunnanarkkitehti Tero Luomajärvi, puh. 040 8465 657, sekä toimialajohtaja Jari Tirkkonen, puh. 040 334 9027.

Yhdyskuntatekniikan toimialajohtajalle osoitetut hakemukset opinto- ja työtodistuksineen toimitetaan **20.2.2014 klo 12.00 mennessä** osoitteella Kirkkonummen kunta, Yhdyskuntatekniikka, PL 20 02401 Kirkkonummi. Kuoreen merkitään "kaavoitusarkkitehti".

Hakemukset voi lähettää myös sähköpostitse merkinnällä "kaavoitusarkkitehti": kirjaamo.yhdyskuntatekniikka@kirkkonummi.fi.

Kaupunkisuunnittelukeskuksen tehtävänä on suunnitella maankäyttöä Espoossa. Keskus laatii yleis- ja asemakaavat, joilla ohjataan kaupungin kehitystä. Lisäksi keskuksessa laaditaan kaavoitusta tukevat liikennesuunnitelmat. Kaupunkisuunnittelukeskuksessa on tällä hetkellä 135 työntekijää.

Tervetuloa joukkoomme

ARKKITEHTI

Työavain 4-118-13

Haemme kaupunkisuunnittelukeskukseen vakinaiseen työsuhteeseen arkkitehtia, jonka tehtäviin kuuluu asemakaavojen, asemakaavamuutosten ja niihin liittyvien suunnitelmien ja selvitysten laatiminen sekä osallistuminen poikkeamispäätösten, suunnittelutarveratkaisujen ja lausuntojen valmisteluun.

Tehtävän kelpoisuusvaatimuksena on korkeakoulussa tai yliopistossa suoritettu arkkitehdin tutkinto tai muu soveltuva ylempi korkeakoulututkinto.

Tehtävässä edellytetään sujuvaa suomen kielen suullista ja kirjallista taitoa. Arvostamme kokemusta maankäytön suunnittelusta, kunnallishallinnon tunte- musta, käytössämme olevien MicroStation- ja Stella-ohjelmistojen hallintaa sekä tyydyttävää englannin ja ruotsin kielen taitoa.

Lisätietoja tehtävästä antavat apulaisasemakaavapäällikkö Marjut Huvinen, 050 347 5374 ja toimistosihteerä Merja Aho, 043 824 9629.

Katso tarkemmat tiedot ja täytä hakemus 12.2.2014 klo 15.45 mennessä osoitteessa www.espoonrekry.fi.

Espoo haluaa tarjota parhaat työpaikat ja kehittymismahdollisuudet. Espoon kaupunki on savuton työpaikka.

espoonrekry.fi
KUN ONNEASI ETSIT

helsinkirekry.fi

Vastaamme Helsingin maankäytön ja liikenteen suunnittelusta. Merkittäviä suunnittelukohteitamme ovat esimerkiksi Länsisatama, Kalasatama ja Östersundom. Teemme myös Helsingille uutta yleiskaavaa sekä suunnittelemme täydennysrakentamista eri puolille kaupunkia. Tehtävämme ovat kiinnostavia ja ne avaavat todellisia näköaloja Helsingin kehitykseen. Suurena työnantajana tarjoamme monipuoliset edut henkilöstöllemme.

Haemme

KAHTA ARKKITEHTIA

(Työavain 17-24-13)
vakituiseen työsuhteeseen

Tehtävät painottuvat Helsingin kantakaupunki-alueiden rakennetun ympäristön suunnitteluun. Työt vaihtelevat laajempien kokonaisuuksien uudenkaavoituksesta yksittäisten tonttien asemakaavojen muutoksiin sekä muihin kaupunkisuunnittelun asiantuntijatehtäviin.

Tarkemmat tiedot tehtävästä ja kelpoisuusehdoista löytyvät Helsingin kaupungin sähköisestä rekrytointipalvelusta www.helsinkirekry.fi. Työavainnumero ohjaa suoraan ilmoitukseen. Hakuaika tehtäviin päättyy 13.2. klo 16. Toivomme, että hakijat jättävät hakemuksensa ensisijaisesti sähköiseen rekrytointipalveluun. Tarvittaessa kirjallisen hakemuksen voi lähettää osoitteella: Kaupunkisuunnitteluvirasto, hallinto-osasto/rekrytointi, PL 2100, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI. Käyntiosoite on Kansakoulukatu 3. Kirjallisessa hakemuksessa on mainittava työavainnumero.

Helsingin kaupunki edistää henkilöstön yhdenvertaisuutta ja laaja-alaista tasa-arvoa.

Helsingin kaupunki
Kaupunkisuunnitteluvirasto

Espoo on yli 260 000 asukaan viihtyisä, elävä, nopeasti kasvava ja kehittyvä kotikaupunki. Moniarvoisessa ja monikulttuurisessa Espoossa on hyvä asua, oppia, tehdä työtä ja yrittää. Espoon kaupunki työllistää lähes 14 000 henkilöä ja tarjoaa työntekijöilleen monia etuja, esimerkiksi apua asunnon hankintaan, taloudellista tukea opiskeluun ja itsensä kehittämiseen, työsuhdematkalipun sekä kulttuuri- ja liikuntarahaa. Tilakeskus -liikelaitos vastaa Espoon kaupungin toimitilojen ja rakennusten hankkimisesta ja ylläpidosta. Huolehdimme siitä, että tilat ovat turvallisia, toimivia ja taloudellisia. Vastaamme tilojen tarkoituksen mukaisesta käytöstä ja niiden arvon säilymisestä. Rakennutamme uusia toimitiloja ja korjaamme vanhoja.

Tervetuloa joukkoomme
HANKEPÄÄLLIKÖT
Työavaimet 4-2-14 ja 4-3-14

Hankepäällikkö vastaa hankkeidensa vetäjänä itsenäisesti uudisrakennus-, peruskorjaus- ja laajennushankkeiden toteuttamisesta. Hankepäällikkömme on keskeinen henkilö viemään läpi vastualueensa osalta Tilakeskus -liikelaitoksen kehittämistä. Toteutamme hankkeemme suoraan omaan omistukseen, yhtiömuotoisina tai vuokra-hankkeina. Käytämme hyväksemme monipuolisia hankinta- ja urakkamuotoja. Tehtäväkuvat tarkoittavat valittavien henkilöiden valmiuksien ja kokemuksen mukaan.

Lisätietoja tehtävistä antavat hankepäällikkö Juha Iivanainen, puh. 050 466 1417 sekä rakennuspäällikkö Pekka Eurasto, puh. 043 825 2862

Katso tarkemmat tiedot ja täytä hakemus 06.02.2014 klo 15.45 mennessä osoitteessa www.espoonrekry.fi.

Espoo haluaa tarjota parhaat työpaikat ja kehittymismahdollisuudet. Espoon kaupunki on savuton työpaikka.

espoonrekry.fi
KUN ONNEASI ETSIT

Lisää työpaikkoja SAFAn verkkosivuilla www.safa.fi!

PES ARK

WUXI GRAND THEATRE, WUXI, CHINA PHOTO: JUSSI TIANEN

HAEMME PÄTEVIÄ ARKKITEHTEJA
PÄÄASIASSA KOTIMAIISIIN PROJEKTEIHIN.
EDELLYTÄMME MONIPUOLISTA SUUNNITTELUKOKEMUSTA, AUTOCAD- JA REVIT-OSAAMISTA SEKÄ PROJEKTINHALLINTATAITOJA.

HAKEMUKSET, CV JA LYHYT PORTFOLIO:
PES-ARKKITEHDIT OY
jarkko.salminen@pesark.com
puh 040 545 6766
tuomas.silvennoinen@pesark.com
puh 040 565 2745
www.pesark.com

FISE Oy hakee toimitusjohtajaa

FISE toimitusjohtajan tehtävä on rakennus- ja kiinteistöklusterin vaikuttamis- ja näköalapaikka. Lupaamme Sinulle hyvät uramahdollisuudet kasvavan organisaation johdossa. Sinulla on itsenäinen toimenkuva, josta maksamme kilpailukyistä palkkaa.

FISE on 18 rakennusalan järjestön omistama organisaatio, joka on todennut ja rekisteröinyt jo yli 12 000 rakennusalan toimihenkilöpätevyyttä pääsuunnittelijoista betonilaborantteihin.

FISEn toiminta on vahvassa kasvussa ja sen talous on hyvässä kunnossa. FISEn verkostossa on 12 eri jäsenjärjestöjen palveluksessa olevaa sihteeriä, jotka huolehtivat FISEn 25 arviointilautakunnasta. Toimitusjohtajan tehtävänä on johtaa ja kehittää FISE yhä tunnetummaksi toimijaksi.

Lautakuntien työhön osallistuu yli 250 oman alansa parasta asiantuntijaa. FISE-pätevyyksiä edellyttävät tänä päivänä monet alan vastuulliset toimijat, tilaajat ja viranomaiset.

Muutoksentekijänä Sinulla on:

- Tehtävään sopiva ylempi korkeakoulututkinto (Ark., DI, juristi)
- Monipuolinen rakennusalan kokemus, vähintään 10 vuotta
- Kielitaito (molemmat kotimaiset sekä englanti)
- Yrittäjähenkisyyttä
- Hyvä kirjallinen ja suullinen esittämistaito

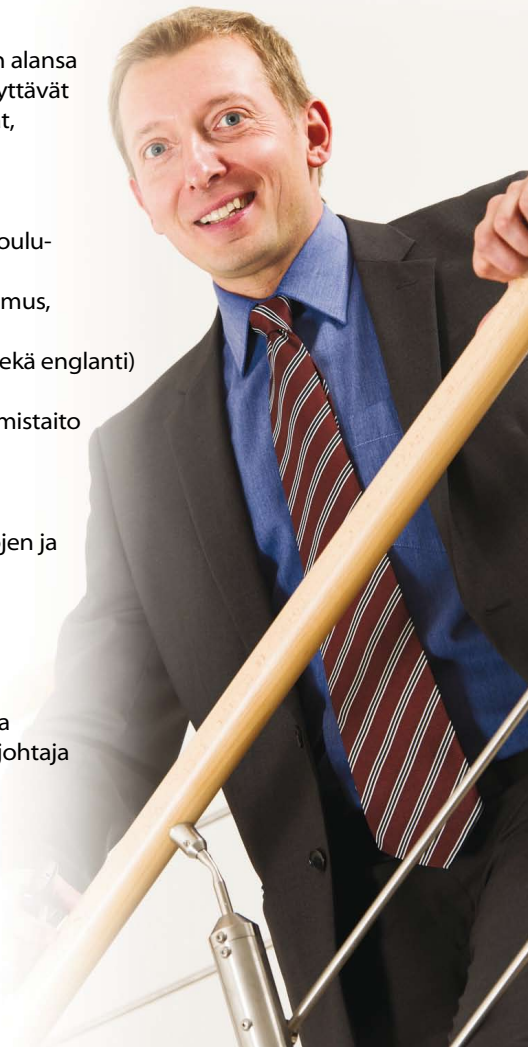
Lisäpisteitä jaamme:

- Rakennusalan lainsäädännön, rakentamisen ja sen lupakäytäntöjen ja pätevydentoteamisjärjestelmän tuntemisesta
- Olet taitava verkostoituja
- Järjestötoiminnan tuntemisesta

Lisätietoja antavat hallituksen puheenjohtaja Ahti Junntila (puh. 040 772 6866) ja toimitusjohtaja Klaus Söderlund (puh. 040 900 3576).

Lähteä vapaamuotoinen hakemus, josta ilmenee ammattitaitosi superlatiivit ja cv palkkatoiveineen viimeistään 3.2.2014
ahti.junntila@rkl.fi

FISE Oy hallitus

MUOTOILUN ANTTI NURMESNIEMI

2014-jatkokoulutusapurahat lukuvuodelle 2014–2015
www.askonsaatio.fi

LP Circle LED

Design: KHR Arkitekter A/S

LP Circle on uusi laaja tuoteperhe johon kuuluu LED -valaisimia uppo-, puoliuppo-, pinta- ja ripustusasennukseen. Valaisimia on kahta kokoa, Ø260 mm ja Ø450 mm. LP Circle antaa miellyttävää ja samalla tehokasta hajavaloa. Valoteho on 80-95 lm/W ja Eco-versio antaa jopa 112 lm/W. Asennus hoituu täysin ilman työkaluja. LP Circle sopii mainiosti mitä erilaisimpiin valaistuskoh-teisiin kuten esim. toimistoihin, kouluihin, päiväkodeihin ja sairaaloihin. LP Circle on saatavana neljässä eri vakioväriässä. Kuva on Ørestad Skole -koulusta Tanskasta.

**louis
poulsen**

www.louis Poulsen.com